

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

10 ΗΜΕΡΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ - ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 630

ΑΘΗΝΑΙ 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1948

«...Η ΉΡΩΙΣ ΘΑ ΔΕΧΘΗ ΕΙΣ ΤΑ ΠΑΡΗΡΩΜΕΝΑ ΤΗΣ, ΔΙΟΤΙ ΤΟ ΘΕΛΟΥΝ ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΤΗΣ...»

ΥΙΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ...

Κατωτέρω δημοσιεύομεν τὸ πλήρες κείμενον τῆς ὁμιλίας τοῦ Προέδρου τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως, κ. Γεωργίου Πακαδοπούλου, τὴν ὁποίαν ὁπως ἐξερρήσαν τὴν 21ην Μαρτίου ἐ. ε. εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Κινηματογράφου «ΠΑΛΛΑΣ», ἐνῆπιον πολυαυθηδῶς συγκεντρώσεως ἐκπροσώπων τῶν Ἑκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἑκπαίδευσεως.

«Γιὸς διδασκάλου, ἀσθένοναι ἰδιαιτέρως τὴν τιμὴν καὶ ἀπευθύνωμαι σήμερον πρὸς τοὺς διδασκάλους τοῦ ἔθνους. Εἶθε οἱ καλλιτέχναι, χαράνται καὶ πλάσαι τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτήρος. Ἐάν ἴσθην ἔθνος, ὑπῆρξε διότι βιολογικῶς αἱ δυνάμεις τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς μεταδίδοντο ἀπὸ τῶν προγόνους εἰς τοὺς ἐπιγόνους καὶ διότι ὑπῆρξε ἰσχυρὰ ἡ συνδέσις μεταξὺ ἀπερχομένων καὶ ἐπερχομένων διδασκάλων τοῦ ἔθνους. Ἐάν αὐτὰ τὰ δύο σχήματα εἰς κάποιον σημείον ἑλληνικῆς φυλῆς μεταδίδοντο ἀπὸ τῶν προγόνους εἰς τοὺς ἐπιγόνους καὶ τῆς διαδρομῆς τοῦ ἔθνους θραυθοῦν, τότε ἐθραύσθη τὸ μεγαλεῖον τῆς φυλῆς τότε θὰ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ φυλὴ βαίνει πρὸς τὸν θάνατον. Ἀλλὰ ἡ ἑλληνικὴ φυλὴ ἔζησε τόσον μακρὸν δρόμον εἰς τὴν ἱστορίαν της καὶ ἀπέδειξεν ὅτι ἔχει τόσην δύναμιν, ὥστε θὰ ἔμπορῶ νὰ διαθεβῶσω καὶ σήμερον δι' ἡμῶν τὰς μελλούσας γενεάς, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἀποδῆν, διότι βιολογικῶς μὲν ἡ δύναμις τῆς παραμένει ἀπὸ Ἑλληνας εἰς Ἑλληνας εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν δὲ παραμένει ὡς παράδοσις ἀπὸ τοῦ διδασκάλου εἰς τοὺς διδασκάλους.

Ἰδοὺ διατὶ τώρα εὐρίσκωμαι σήμερον μαζί σας μετὰ τῶν συνεργατῶν μου. Ἔχετε ἐπιστῆναι εἰς προηγουμένως μου ὁμιλίαις τοὺς ἴχους τοῦ κίνδυνου τοῦ κινδύνου διὰ τὸ ἔθνος. Ἐμίλησα πρὸς λοιπὰς τάξεις ἐκπαιδευτικῆς τῆς συμπαράστασίν των. Εἰς ἡμᾶς δὲν πρόκειται νὰ ἀπευθύνωμαι ἐκκλησίαν συμπαράστασιν. Εἰς ἡμᾶς πρόκειται νὰ ἀναλύσω τὴν βαρεῖαν ὑποχρέωσιν καὶ κληρονομίαν τὴν ὅποιαν ἔχετε ἐπὶ τῶν ὤμων σας διὰ τὸ ἔθνος μας, διότι ἡμῆς ἐάν μόνον ἔβην ἀντιληφθῆτε τὸ ἱερτάτον τοῦτο καθήκον ἔξω ἀπὸ κάθε ὀλίγη σχέση καὶ ἀναφορᾶν, τότε κύριος, κυρία καὶ θεσπικὸν, τὸ ἔθνος εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσῃ, νὰ ἐρδοποθήσῃ καὶ νὰ πορευθῇ τὸν δρόμον του. Καὶ ἐπειδὴ ἡ κληρονομία τὴν ὅποιαν ἔχωμαι εἶναι τόσον βαρεῖα, ὅσον καὶ αἱ ὑποχρεώσεις, θεωρῶ ὅτι ἀπ' αὐτοῦ ὑπάρχει εἰς ὄλους ἡμᾶς, εἰς τὸν καθένα χωριστὰ καὶ εἰς τὸ σύνολον, εἰς ἡμᾶς τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον τῆς χώρας, ἡ πλήρης συναισθητικὴ ὑποχρέωσιν καὶ καθήκοντα τὴν ὅποιαν ἔχετε πρὸς τὴν ἱστορίαν, ὥστε νὰ μὴ μοῦ παρέχονται περιθώρια ἐπιτήδεωσιν, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ μοῦ ἐπιτρέπηται σήμερον μετὰ τῆς ψυχῆς σας νὰ ἐκφράσω καὶ ὡς ἡ ἰδική μου ψυχὴ συναισθάνωμαι τὴν ἀνάγκην ἰσχυροτέρου παλμοῦ τῆς ψυχῆς τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς πατρίδος σήμερον παρά ποτέ.

Εἶναι σκληρὸν, ἐπίπονον, βαρὺ τὸ ἔργον σας, ὅσον καὶ μεγαλυτέρως σημασίας εἶναι διὰ τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους. Ἐάν ἡμεῖς, ἐρχόμενοι μετὰ τὸν γονεῖα, δὲν ἐπεξεργασθῆτε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἑλληνοῦ, δὲν ἐπεθεργασθῆτε τὸν χαρακτήρα του, δὲν ἔμπορῶμεν νὰ ἐπιτύχωμεν αὐτὸ τὸ ὅποιον εἶναι ἀναγκαῖον σήμερον. Δὲν ἔμπορῶμεν νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἀλλαγὴν τῆς νοσοτροπίας, τὴν ἀνάπλασιν, τὴν ἀνάστασιν τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ συντονίζοντες τὸν παλμὸν αὐτῆς τῆς ψυχῆς εἰς ἓνα ἕκαστον τῶν Ἑλλήνων καὶ εἰς τὸ σύνολον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ νὰ ἐπιτύχωμεν αὐτὸ τὸ ὅποιον προσδοκᾷ ὁ ἑλληνικὸς λαός, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἑπαναστάσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου.

Κύριε, καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι εἰς τὰς βαθμίδας τῆς ἐκπαίδευσεως διαπιστώμεθα μίαν ἀδυναμίαν καὶ ὡς πρὸς τὴν κατάρτισιν περὶ τὰς γνώσεις τῶν μαθητῶν. Καὶ ἡμεῖς ἐπίσης διαπιστώνομε κατὰ βαθμίδα μίαν ἐκτροπήν ἀπὸ τὴν ὁρθὴν κατευθύνωσιν ὡς πρὸς τὴν ἐκφράσιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ χαρακτήρος τῶν νέων τοῦ λαοῦ μας. Μὴν ἀναζητῆτε τὰς εὐθύναις ἔξωθεν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἴσχωμεν εὐθέως κατὰ πρόσωπον τὴν ἀλήθειαν ἡμεῖς πταίωμεν. Καὶ πταίωμεν διότι παρεσιώρημεν καὶ ἠγνοήσαμεν ὡς ἐπάγγελμα τὸ λειτουργημα, τὸ ἀξίωμα, τὸ ὅποιο ἐπεφύλαξεν δι' ἡμᾶς ἡ πατρίς. Εἶναι καιρὸς, ὅσον εἶναι καὶ ἀνάγκη, νὰ ἀποκτήσωμεν ὁρθὴν συνείδησιν τῆς ἀποστολῆς μας. Δὲν ἔμπορῶμεν νὰ μετρήωμεν τὸ πρῶ-

φώρονον ἔργον εἰς δραχμάς. Δὲν ἔμπορῶμεν νὰ τὸ μετρήωμεν εἰς ἀποτίμησον οὐλοθήσασα ἀξίας. Μὴ τοῦτο δὲν ἔνωσιν ὅτι δὲν θὰ πρέπει καὶ ἡμεῖς καὶ τὸ κράτος καὶ ἔχει τὴν εὐθύνην, ὅτι δὲν θὰ πρέπει νὰ δογολογήσωμεν μὲ τὰ προβλήματα μας. Ἐκ μέρους τοῦ κράτους θεσπίζομαι, ὅτι τὸ Κράτος, θὰ ἀποδείξῃ πρὸς ἡμᾶς πρὸς τὸ λειτουργημα τὸ ἑσῶν ἐπιταλαίει πλήρη συνείδησιν εὐθύνης καὶ κατανοήσεως. Πρὸς Θεοῦ ὄμας μὴν θεωρησῆτε τοῦτο ὡς ἀπόδειξιν ἀνδικαιοκρατικῆς δράσεως. Ἐάν ἔβην ἐκπευθῶμεν νὰ παρεξηγηθῶ θὰ ἐξέφρασον ἀπὸ τοῦδε τὴν ἀπαίτησιν νὰ μὴν ὑπάρξῃ συνδικαιοκρατικὸς μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Εἶναι δύο ἔνωσαι, αἱ ὅποιαι εἶναι ἀντικρικῶς ἀντιθεταί. Δὲν θὰ ἔπρεπε, ὅσα κατ' ἔκφρασιν ἡμεῖς νὰ μεταφέρτε πρὸς στιγμὴν τὸν ἑαυτὸν σας εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἐργαζομένου. Δὲν προσφέρτε πρὸς τὴν κοινωνίαν ἔργασίαν, προσφέρειτε λειτουργημα. Ἐπιταλαίει ἀξίωμα καὶ μόνον ὅταν ἀποκτήσῃτε πλήρη συνείδησιν καὶ συναισθησίν αὐτῆς τῆς θέσεώς σας ὡς πρὸς αὐτὸ ποῦ προσφέρτε, τότε καὶ μόνον θὰ ἔμπορῶσι νὰ χαμογελάσῃ ὁ ἑλληνικὸς λαός, ὅτι εὐρήθη ἐπὶ τέλους εἰς τὸν δρόμον του καὶ οὐδὲμία δύναμις εἶναι δυνατὸν περαιτέρω νὰ τὸν ἐκτρέψῃ ἀπὸ τὴν ὁρθὴν κορείαν πρὸς τὰς πεπραμένα του. Πρόβλεπε το τὸ ταχύτερον. Πιστεύετε ὅτι ἐπὶ τοῦ Ἑλληνοῦ νέου ἡμεῖς διαμορφώνομε τὸ μέλλον τῆς φυλῆς. Ἀσχολήθητε μὲ τὸν νέον. Σπανοθυμηθῆτε ποίαν ἐντύπωσιν, ποίαν ἐκφράσιν ψυχῆς, ποίαν δέος ἠθάνασθε ὄλοι εἶναι καθ' ὅσον δὲδῶν συναντούσατε τὸν διδασκάλον σας. Συνήντησα διδασκάλον μου μετὰ τὸν ἀμφιοτοπόλεμον, ἀδελφὸν τὸν ὅποιον εἶχα ἀντίπαλον καὶ μὲ τὸν ὅποιον εἶχαμε ἀλληλοτυφωπησθῆ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Αὐθόρμητα χωρὶς κἄν νὰ σκεφθῶ εἶπα: Τὰ αὐτὰ μου κ. καθηγητὰ. Πρέπει νὰ ἐπαναφέρτε τοὺς νέους εἰς αὐτὴν τὴν σχέση ἀπέναντί σας. Καὶ ἂν τοῦτο τὸ ἐπιτύχῃτε, ἐπιτύχῃτε τὸν ὁρθὸν δρόμον εἰς τὴν κορείαν σας, ἐπιτύχῃτε τὸν ὁρθὸν δρόμον εἰς τὴν κορείαν τοῦ ἔθνους. Αὐτὴ εἶναι ἡ θέσις, πρὸς αὐτὴν πρέπει νὰ καταστῆται.

Δὲν ἔμπορῶσι νὰ μετράτε τὴς προπεραμέναις ὑποχρεώσεως εἰς χρήμα. Θὰ ἀσχολήθητε μὲ τὰ παιδιὰ ποῦ ἔχετε εἰς τὸ χεῖρα σας καὶ ἐπὶ τὸν σχολεῖον. Καὶ θὰ ἀσχολήθητε μὲ τομᾶς, οἱ ὅποιοι ἴσως εἶναι μεγαλύτερας σημασίας ἀπὸ τὸν τάξι των γένωσιν, ἐπὶ τῶν ὅποιων ἔχετε μίαν αὐγακρυμμένην κατὰ τὸ πρόγραμμα ἀποστολήν. Θὰ ἀσχολήθητε μὲ τὴν διάπλασιν τῆς ψυχῆς των. Θὰ ἀσχολήθητε μὲ τὴν διδασίαν τοῦ χαρακτήρος των. Θὰ συνεργασθῆτε μὲ τοὺς γονεῖς, θὰ τοὺς ἐκλέψωμεν τὸν τρόπον χειρισμοῦ τῶν τέκνων τους, θὰ τοὺς ἐκλέψωμεν τὴν διδασίαν διὰ τὸν παραδείγματός. Διότι ἂς μὴν κρυβόμεθα. Τὸ δῶμα τῆς σφαιροῦ εἶναι δράμα τοῦ σχολεῖου καὶ τῆς οἰκογενείας. Ἐσπασε τὸ φροσφῆσον, ἔσπασε καὶ ὁ διδασκάλος τὴν συναισθησὴν πρὸς τὸ ἀξίωμα καὶ κινδυνεύομεν. Δὲν σῴζεται καθ' ὁλονόητος ἕλλην ἔθνος τὸ σῴζομαι. Μόνον ἡ ἐπάνοδος τῆς οἰκογενείας εἰς τὴν ὁρθὴν θέσιν, εἶναι τὸ νέον καὶ τοῦ διδασκάλου, εἰς τὴν ὁρθὴν θέσιν τοῦ πλάσαι καὶ χαρακτήρος χαρακτήρος καὶ ψυχῆς, τῶν νέων τῆς Ἑλλάδος. Μόνον αὐτὸ εἶναι δυνατὸν νὰ οἰσῶσιν τὴν ἑλληνικὴν πατρίδα σήμερον. Καὶ ἐπ' αὐτὸν ὁρεῖται, ἐπιναλαμβάνω, ὀφείλεται, ἀπαλλασσόμενοι ἀπὸ οὐλοθήσασα προκλήψωμεν, ἀπὸ οὐλοθήσασα δέσμευσιν, ἀπὸ οὐλοθήσασα πικρίαν, ἀπὸ οὐλοθήσασα ἑλληθῆσιν νὰ δώσετε τὸν ἑαυτὸν σας διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος. Παρεξηγηθήσασιν ἐνδεχόμενως κατὰ τὸ παρελθὸν ὡς ἓνα καμνὶ τὸ λαός, τὸ ὅποιον ἐνεφάνισε πολλὰ ἔτομα μὲ τροπὴν πρὸς κατευθύνωσις, αἱ ὅποια δὲν θὰ ἴδύναντο, μὲ οὐλοθήσασα καλὴν θέλησιν καὶ ἂν εἶχε κανεὶς νὰ θεωρηθῶν ὡς κατευθύνωσις ἔθικαι. Ἐχω τὴν δικαιολογίαν διὰ λογαριασμόν σας. Παρεσιώρησθε ὡς ἀνθρωποὶ ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν τῆς κρικτικῆς ἐπὶ τῆ ἀλήθειαν καὶ ποσοθετοδυνας τὸν ἑαυτὸν σας εἰς ἓνα ἀγῶνα διὰ νὰ καθῆσθε μίαν θέσιν εἰς τὰς δυσχερεῖας τῆς ζωῆς τοῦ χωριοῦ ἢ τῆς ἐπαρχιακῆς πόλεως, ἐν συγκρίσει μὲ τὴν ἀντιστοιχίαν τῆς μεγαλοπόλεως, ἐγάσασε τὸ πηδάλιον καὶ ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν περαιτέρω βελτίωσιν τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν ἤλασθε εἰς τὴν ἔρησιν. Ἄς ἀφήσωμεν ἡμῶς τὴν κακὴν κληρονομίαν τοῦ παρελθόντος. Ἄς ἴδωμεν εἰς τὴν ὁρθὴν θέσιν. Δὲν εἶναι ὁρθός ὁ δρόμος τοῦ νὰ κἀφωμεν τὸν ἑαυτὸν διὰ νὰ κἀφωμεν μετ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἄγριον. Διότι, ὁ ἑαυτὸν εἶναι ἡ πατρίς, τὸ ἄγριον ἢ φαυλότης, εἶναι ἡ κοινωνικὴ ἑλληνικὴ συνείδησις. Ἐχο-

μεν υποχρέωσιν νά πολεμήσωμεν καὶ ὁ πόλεμος διεξάγεται πάντοτε ἐντὸς τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν. Ἰμεῖς δὲ ἔχετε ἔτι περαιτέρω υποχρέωσιν νά κινήθητε ἐντὸς τῶν πλαίσιων τῶν θεσμῶν, διότι ἡμεῖς ἀποτελεῖτε καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα καὶ κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς δράσεως τὸ πρότυπον καὶ τὸν ὁδηγὸν διὰ τοὺς νέους τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἐὰν εἶναι ἔγκλημα ἡ παραγνώρισις τῆς τοποθετήσεώς σας εἰς τὴν ὀρθὴν θέσιν τῆς Ἱεραποστολῆς τοῦ λειτούργου, τοῦ ἀξιωματοῦχος, εἶναι δύο φορές ἔγκλημα ἐὰν διὰ τῆς ἐκφράσεως καὶ τοῦ παραδείγματός γίνεσθε ὁδηγοὶ τῶν νέων τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἀτραπούς αἱ ὅποιοι ὁδηγοῦν εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον καὶ τοῦ ὁποίου μόνον μίαν φοράν ἀναφέρει ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία, τὴν τοῦ Ἐριάλτου.

Δὲν πρέπει νά ἐπιτρέφτε εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς ἡμεῖς οἱ ἐκπαιδευτικοὶ νά γίνετε φορεῖς, ὁδηγοὶ δρόμου πρὸς ἀτραπὸν προδοσίας. Ἡ προδοσία εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ ἔθνος. Ἡ προδοσία εἶναι ἔξω ἀπὸ τοὺς διδασκάλους τοῦ ἔθνους, εἶναι ἔξω ἀπὸ κάθε τι τὸ ὁποῖον θὰ ἤμποροῦσε νά εἶχε σχέσηιν μὲ ὑμᾶς.

Ἀφῆσατε λοιπὸν κύριοι τὸ ἀμαρτωλὸν παρελθόν, κινήσατε τοὺς ἑαυτοὺς σας διὰ νά καταλάβετε εἰς τὴν κοινωνίαν τὴν ὀρθὴν θέσιν. Ὁδηγήσατε τοὺς νέους πρὸς τὸν ὀρθὸν δρόμον τοῦ λαοῦ μας καὶ τῆς πατρίδος μας. Δώσατε τὴν κατεύθυνσιν καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός καὶ διὰ τῶν συμβολῶν σας καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας ἵνα ἐξέλθουν καὶ ἀποκτήσουν τελικῶς ἕνα χαρακτήρα καὶ μίαν ψυχὴν, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἐπιτρέπη νά χωρῆται μεσὰ τῆς τίποτε περισσοτέρου καὶ διαφορετικῆν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Ἐὰν οὕτω πράξετε ἐστὶ βέβαιον ὅτι εὐρίσκεσθε εἰς τὸ ὄψος τῆς ἀποστολῆς τὴν ὅποιαν ἔχετε διὰ τὸν λαόν. Καὶ τὸ ὄψος τῆς ἀποστολῆς εἶναι ἀνάστρονον εἰς τὸ ὡστερικόν τῶν διδασκάλων ὡς πρὸς τὴν κλίμακα τῆς παιδείας. Εἶναι τὸ ὑψηλότερον σκαλοπάτι τῶν εὐθύνων καὶ ἀποστολῆς εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον πού λέγεται ἑλληνικὸς λαός. Τὴν ὑψηλότεραν θέσιν τὴν ἔχει ὁ διδάσκαλος, ἀκολουθεῖ ὡς δεύτερον πλάνον ὁ καθηγητὴς καὶ μετὰ ἔρχεται ἡ ἀνωτάτη παιδεία. Οἱ διδάσκαλοι ἀκολουθοῦντες τὸν γονέα, τὴν μάνα καὶ τὸν πατέρα εἰς στενὴν συνεργασίαν μὲ αὐτοὺς προπαρασκευάζουν τὸ πλάσμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου τελικῶς αἱ ὑπόλοιποι βαθμίαι τῆς ἐκπαίδευσως ἀφ' ἑνὸς θὰ προσθέσουν τὸν ἀπαραίτητον κύκλον γνώσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ χαράξουν τὰς λεπτομερείας εἰς τὸ καλλιτέχνημα πού λέγεται ἑλληνικὸς χαρακτήρ καὶ ἑλληνικὴ ψυχὴ.

Τοποθετήσατε τὸν ἑαυτόν σας εἰς τὴν ὀρθὴν θέσιν. Μόνον ἐστὶ θὰ κερδίσωμεν τὴν μάχην τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν μάχην τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἰμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν τὴν ἐχάσατε ποτε εἰς τὸ παρελθόν. Πῶς θὰ ἐπιτρέφατε νά τὴν χάσατε σήμερον κύριοι.

Πέραν τῶν βασικῶν θεμάτων ἀποστολῆς, μεταδόσεως γνώσεων, διαπλάσεως χαρακτήρος καὶ ψυχῆς μεσὰ εἰς τὰ ἑλληνικὰ θεμέλια. Θὰ ἦθελα νά κινήσω τὴν προσοχὴν σας καὶ πρὸς ἕναν ἄλλον χῶρον, πρὸς τὸν ὁποῖον θὰ μοῦ ἐπιτρέφατε νά ἐξεκινήσω μὲ ἕνα παράδειγμα.

Ἐνθυμοῦμαι τὸν ἀειμνήστον πατέρα μου ὁ ὁποῖος ἔλεγεν ὅτι αἱ μητέρες τῶν παιδιῶν πού ἐποῦδαζον κοντά του ἀλλὰ καὶ οἱ πατέρες καὶ τὰ ἴδια παιδιά τὸν ἀντιμετώπιζον μετὰ δέους δταν ἐπρόκειτο νά ἐμφανισθοῦν ἐνώπιόν του, δσον ἀφορᾷ τὴν ἐμφάνισιν κατὰ πρότυπον παράδειγμα. Διότι ἐστὼτε ὅπισθον καὶ γυναικῶς εἰς ἐποχὴν πού δὲν ἐπετρέπετο οὐτε τὸ κοκκινᾶν εἰς τὰ χεῖλη, ἐὰν ἤρχοντο εἰς τὸ σχολεῖον καὶ ἐπήγγαιαν μὲ βαμμένα τὰ χεῖλη. Δὲν θέλω νά εἶπω ὅτι πρέπει νά πράξωμεν τὸ αὐτὸ σήμερον. Διὰ νά μὴ παρεξηγηθῶ ἀπὸ τὰς ἐδῶ παρισταμέναις ἀντιπροσώπων τοῦ ὠραίου φύλου, λέγω ὅτι ἐστὼτε ὅπισθον μητέρας αἱ ὅποιοι προσήρχοντο εἰς τὸ σχολεῖον ὄχι κατὰ σεμνὸν τρόπον ἐνδεδιμμένα καὶ παρητήρει γονεῖς καὶ διὰ κάποιαν συμπεριφορὰν, ἡ ὁποία δὲν ἦτο ἀρμόζουσα πρὸς τὴν ἀποστολὴν των. Παράδειγμα διδασκάλου καὶ γονεῶν.

Κύριοι, μὲ τὸ παράδειγμα αὐτὸ ἤθελον νά ἐπιστήμω ἕνα ἄλλον χῶρον ἀξίον ἰδιαιτέρας προσοχῆς. Γίνετε εὐρύτερον οἱ διδάσκαλοι καὶ τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος πού ξεπεράσαν τὸν χῶρον τῆς ἡλικίας γύρω ἀπὸ τὸ ἔδραν τοῦ σχολεῖου. Ἀναφερθῆτε ἀκόμη καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς μεγαλυτέρους, τοὺς ὁποίους ἔχετε καὶ αὐτοὺς εἰς τὰ χεῖρα σας. Τοὺς ἔχετε ὡς γονεῖς. Δὲν πηγαίνουν νά ἐξαμολογηθῶν διὰ διὰ νὰ τοὺς παραπέμψω εἰς τὸν ἐξαμολόγον τῆς Ἐκκλησίας. Ὅλοι ἕμεις ἔρχονται πρὸς σᾶς, διότι ὅλοι εὐτυχῶς ἀκόμη θεωροῦν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νά κάνουν παιδιὰ Ἐκμεταλλεῦσθε αὐτὴν τὴν ἀνάγκην καὶ ἐνθυμηθῆτε ὅτι εἰσθε διδάσκαλοι καὶ πρὸς αὐτοὺς. Διδάξατε τοὺς τὴν συνέπειαν πρὸς τὴν ἀνάγκην τῆς ἐμφανίσεως τοῦ παραδείγματός ὡς πρότυπον διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Ψέξατε κάθε ἀνεπίμονον ἐνέργειαν πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν.

Ἐχετε ἀκοῦσαι καὶ ἄλλοτε ἐνδεχομένως τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀναφέρω καὶ πάλιν διότι ὄντως εἶναι χαρακτηριστικὸν παράδειγμα τῆς διαδρώσεως τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, τὸ παράδειγμα τῆς μητρὸς ἡ ὁποία εἰς τὸ τρόλλευ ἐρίκει πρὸς τὸν εἰσπράκτορα προκειμένου νά ἀποδείξῃ ὅτι τὸ ἴσχυρον παιδί τῆς πού ἀέρνει εἰς τὸ χεῖρ τῆς εἶναι κάτω τῶν 4 ἐτῶν διὰ νά γλυτώσῃ 1-2 δραχμάς.

Ποίαν καταστροφὴν προκαλεῖ ἡ μητέρα αὐτὴ στὸ διαπλασόμενον τέκνον τῆς ἀνταλαμβάνουσα κάλλιον ἐμοῦ. Καὶ πολεμήσατε καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν. Δεῖξατε εἰς τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι ἐνδεχομένως ἀπὸ ἐπιπολαιότητα ἔγκληματοῦν ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν τέκνων τους διὰ τὰ ὅποια εἶναι ἀσφαλῶς ἔτοιμοι νά δώσουν καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν προκειμένου νά τοὺς προσφέρουν τὰ ἀγαθὰ εἰς τὴν ζωὴν, δεῖξατε πῶσον ἔγκλημα πράττουσιν μὲ τοιαύτας ἐνεργείας. Θὰ βοηθήσατε καὶ δι' αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχετε τὴν εὐθύνην, καὶ τὰ νέα μέλη τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας νά διαπλάσσετε εἰς τὴν ὀρθὴν θέσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μεγαλυτέρους, τοὺς γονεῖς, νά βοη-

θήσατε ἐνδεχομένως νά ἀποφύγουν, κατὰ ἐπιεικὴ ἔκφρασιν, ἐπιπολαιότη-
τας.

Τέλος, διὰ τοὺς μεγαλυτέρους ἐξ ὑμῶν ὄχι πρὸς τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν βαθμίδα τὴν ὅποιαν χειρίζονται ἐκάστοτε περιστατικῶς, ἐντὸς τῶν βαθμίδων τῆς ἐκπαίδευσως, φροντίσατε κύριοι, διὰ τὰ βασικὰ στοιχεῖα κοινωνικῆς ἀγωγῆς τῶν νέων Ἑλλήνων. Καὶ εἰς τὰς τελευταίας τάξεις τοῦ δημοτικῆς ὅπου ἡ ἀποροφητικότης τῶν νέων εἶναι πολὺ μεγάλη καὶ εἰς τὰς τελευταίας τάξεις τοῦ Γυμνασίου, ἀναλύσατε εἰς τοὺς νέους τὰ βασικὰ θέματα υποχρεώσεων δικαιοκρίτων καὶ διαδικαστικῶν λειτουργίας τῆς κοινωνίας ἐν τῇ προσπάθειᾳ ἱκανοποιήσεως ἐπιδιώξεων καὶ δικαιωμάτων, ὡς ἐπιβάλλον οἱ θεσμοὶ τῆς πολιτείας. Θὰ εἶναι οἱ αἰῶνοι πολλοί, θὰ εἶναι οἱ ἀνθρωποι οἱ ὅποιοι θὰ ἀναλάβουν τὰς εὐθύναις ἐντὸς τῆς λειτουργίας τῶν θεσμῶν τοῦ πολιτεύματος διὰ νά χαράξουν τὸν δρόμον τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Δώσατέ τους τὰς ὀρθὰς θέσεις ὄχι διδάσκοντάς τους πολιτικῆν, διδάσκοντάς τους τί εἶναι αὐτὸ πού λέγεται κοινωνία, πῶς λειτουργεῖ, ποῖα εἶναι ἡ θέσις ἐκάστου πρὸς τὸ σύνολον, ποῦ εἶναι τὸ κράτος, ὅτι εἶναι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸ κράτος καὶ ὅτι δὲν εἶναι κατακτητῆται ὁ ἐρχόμενος ἔξωθεν διὰ νά θέσουν κάτω ἀπὸ τὸ μπέλημα των τὴν στυγρὴν ἐπιβολὴν τοῦ κράτους ἐπὶ τοῦ πολίτου.

Ἄν αὐτὸ τὸ κράτος, ἐστὶ βέβαιον ὅτι ἐπάνω εἰς τὸ μεγάλο ἔργον τὸ ὁποῖον προσφέρετε διαπλάττοντας τοὺς νέους Ἕλληνας, προσφέρετε καὶ μίαν κοινωνικὴν ὑπηρεσίαν ἡ ὁποία εἶναι μεγίστη. Γνωρίζετε ὅλοι τὰς ἀμαρτίας τοῦ παρελθόντος, γνωρίζετε ὅλα τὰ δεινὰ ἀπὸ τὰ ὅποια διήλθομεν. Μόνον αὐτὸς ὁ δρόμος ὑπάρχει νά ἀκολουθήσωμεν, διὰ νά ἀποφυγῶμεν τὴν ἐπανάληψιν των εἰς τὸ μέλλον. Ἡ Ἐπανάστασις θὰ ἐκκαθαρίσῃ καὶ θὰ ἐξυγιάνῃ τὸν δημόσιον βίον καὶ κατὰ θεσμούς καὶ κατὰ ὀργανοῖς. Καὶ ἐταν παραχωρήσῃ τὴν θέσιν τῆς πρὸς τὴν ἐξέλιξιν ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ ὑποψηφίου Συντάγματος, θὰ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἔχῃ ἐξασφαλίσῃ συνθήκας αἱ ὅποιοι θὰ ἀποτρέψουν τὴν ἐπανάληψιν τοῦ ἀνεπαληθῆ καὶ μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν ὡς πρὸς τὴν τραγικότητα, ἑλληνικὸν παρελθόντος. Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦν μόνον οἱ θεσμοὶ διὰ νά ὑπάρξῃ ἀσφαλῆς, ρωμιάλως, ἀποφασιστικὸς καὶ ὡς τὸν οὐνερέυται ὁ ἑλληνικὸς λαός, δρόμος πρὸς τὰς πεποιημένας μας, πρέπει νά ὑπάρξῃ καὶ μία καλύτερα κοινωνικὴ ἀγωγή εἰς τοὺς Ἕλληνας. Προσφέρατέ τὴν. Διότι καὶ πάλιν τελειώνοντας ἀπὸ ἐκεῖ πού ἐξεκίνησα εἶστε ἐσεῖς μόνον οἱ διδάσκαλοι τοῦ ἔθνους, σεῖς ἀρχίζετε καὶ σεῖς τελειώσετε.

Μὲ τὴν ἀπόλυτον ἔκφρασιν τῆς τιμῆς μου διὰ τὴν εὐκαιρίαν πού μοῦ εἰδώσατε σήμερον, μὲ τὴν πλήρη ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τῆς ἀπόλυτου κατανοήσεως ὀρθῶς τοῦ θέματος καὶ δι' ὑμᾶς καὶ δι' ἡμᾶς καὶ μὲ τὴν ἀπόλυτον ἔκφρασιν τῆς πίστεώς μου ὅτι ἡ Ἑλλάς θὰ ἀχθῇ εἰς τὰς πεποιημένας τῆς, διότι τὸ θέλον οἱ διδάσκαλοι τῆς, σὲς καλῶ τελειώσαν ὡς εἰς μίαν ἔκφρασιν ὅρου πρὸς τὴν πατρίδα πού σεῖς εκπροσωπεῖτε, νά ἀναφανῆσωμεν μαζί, Ζήτω ἡ Ἑλλάς.

Προσφώνησις Προέδρου Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου κ. Ν. Μπάρκα.

Ἡ προσφώνησις τοῦ κ. Μπάρκα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐξοχότατε κ. Πρόεδρε τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως:

Ὁ ἐκπαιδευτικὸς κόσμος τῆς χώρας θεωρεῖ ὡς ἐκδηλώσιν ὀψιστῆς τιμῆς τὴν σημερινὴν μεθ' ὧν ἴδιον ἐπικοινωνίαν τῶν

Αἰσθάνεται ἰδιαιτέραν συγκίνησιν καὶ ὑπερηφάνειαν καὶ ἐκφράζει δι' ἐμοῦ τὴν ἀνέκφραστον χαρὰν τοῦ καὶ τὴν θαυμάτην εὐγνωμοσύνην του.

Τοῦτο διότι εἰς τὸ πρόσωπόν σας ἀτενίζομεν τὸν ἐνσάρκωτὴν τῶν ὑψηλῶν ἰδανικῶν τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως, τὸν ἐμπνευσμένον ὁδηγὸν τῆς αἰωνίας Ἑλλάδος, τὸν κατευθύνοντα αὐτὴν πρὸς πραγμάτωσιν τῶν ἱστορικῶν πεποιμημένων τῆς.

Ἡ Ἑλλάς πρὸ τῆς 21ης Ἀπριλίου διέτρεχε μέγαν κίνδυνον. Βασεῖα ἠθικὴ διάθροισις καὶ σφίξις ἔλεγε πρὸ πολλοῦ ἀρχισί νά κατατρέχῃ ὄλους τοὺς τομεῖς τῆς δημοσίας ζωῆς τῆς.

Τὸ φάσμα τοῦ ἐθνικοῦ διχασμοῦ ἐπλανᾶτο προμηνησὺν μεγάλας ἐθνικὰς συμφορὰς.

Ὁ ἐπικατάρατος κομμουνισμὸς, ὁ μέγας καὶ ὕπουλος ἐχθρὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνέμενε τὴν κατάλληλον στιγμήν διὰ νά ἐπιφέρῃ τὸ θανάσιμον πλήγμα εἰς τὸ ἱερὸν σῶμα τῆς φιλότατης Πατρίδος.

Ἡ Ἐθνικὴ Παιδεία διήλθε κρισίμουσ στιγμήας καὶ ἐκινδύνευσεν νά ἀποκοπῆ ἀπὸ τὰς ρίζας τῆς, διὰ νά ὑπηρετήσῃ ἀλλότρια καὶ καταστρεπτικὰ διὰ τὴν ὑπόστασιν τῆς Ἑλλάδος σχέδια.

Νέα ἴσθη καὶ νέοι προανατολισμοὶ πρὸς ἀποκοπήν κάθε δεσμοῦ πρὸς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις καὶ τὰς αἰωνίας ἀξίας ὠδήγουν ἀσφαλῶς εἰς τὸν μηδενισμόν.

Ἀλλ' ὅπως εἰς ὅλας τὰς κρισίμουσ περιστάσεις τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, ὁ καλὸς Θεὸς τῆς Ἑλλάδος ἀγρυπνεῖ καὶ μᾶς σώζει.

Ὁ ἐνδοξὸς Ἑλληνικὸς Στρατός, ὁ ἄγρυπνος πρόμαχος τῆς Πατρίδος εἰδὲθ τὸν κίνδυνον τῆς ὀλοκρατικῆς καταστροφῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους. Συνέλασε τὰ μηνύματα τῶν ἐπικειμένων συμφορῶν.

Ἦκουσε τὰς ἱερὰς ἐπιλήσεις τῶν ἐνδόξων προγόνων ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων καὶ ἔπραξε τὸ χρέος του.

Τὴν 21ην Ἀπριλίου 1967 εἰς τὰς εὐγενεῖς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν ἐξανέστη ἡ ἑλληνικὴ ὑπερηφάνεια καὶ διεφύλαξε τὰς προσδοκίας τῆς φυλῆς μας, διὰ νά συνεχίσῃ τοιοῦτοτρόπως ὑπὸ τὸν ἱσχυρὸν θραχινόνα Σας τὰς προσπάθειαις, αἵτινες ἤρξαντο ἀπὸ τῆς Παλιγγενεσίας τοῦ 1821.

Διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος καὶ τὴν συντελουμένην Ἀναγέννησιν αὐτῆς, Σας ἐκφράζομεν τὴν βαθειὰν εὐγνωμοσύνην μας.

Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ, μετ' ἰσνακουφίσεως καὶ ἀγαλλιᾶσεως εἶδον νά ἀποκαθίσταται ἡ διαταραχθεῖσα τάξις εἰς τὴν Παιδείαν

Είς μνήμην του θανόντος Κωνσταντίνου Ποτίδη συνταξιούχου δημοδιδασκάλου

Τὴν ἱπὴν κοσμηθῆναι μὲν ἔδειξεν εἰς τὴν Ἀθήναις καὶ ἐπεσθῆναι τὴν ἐπιμνην εἰς τὸ Γ' Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν ὁ Κωνσταντῖνος Ποτίδης ἐκ Διδασκαλείου καὶ τῶν κορυφαίων ἀνεπτυκτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνδρῶν τῆς Θράκης μετὰ πλουσιωτάτην ἐκπαιδευτικὴν καὶ πολιτικὴν ἰδιότητα ὁδῶν.

Τὸν νεανὸν συνδέονα κατὰ τὴν νεκρῶνον ἀπολογία, κληθῶν ὡς μόνον ἐκ τῆς ὀρατικῆς παρουσίας Ἀθηνῶν καὶ τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν τῆς κατ' ὅλην ἡμετέραν πατριᾶν ὁ κ. Χαράλαμπος Καλαματιῆς, ἐπίτιμος ἐκώστης Σωματικῆς Ἀγωγῆς, εἰπὼν μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

Ἀδελφοί μου καὶ Μεγάλη μας ἀδελφὴ Κωνσταντίνε.
Ἡ ὀρατικὴ παρουσία τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἰδιαιτέρως ἡ παρουσία τοῦ Ἐθρονος, ὁ συγγενεὺς καὶ ὁ φίλος σου προσήλυθον ἐυλαδικά εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον χώρον, διὰ τὴν σοὺ ἀπευθύνωμεν τὸ ἕστατον χάρι.

Ἔναι ἀληθῆς ἀδελφὴ μας, ὅτι ἐγκαταλείπεις τὰ ἑθνομαι κληρῶν ἡμερῶν, ἐν τοῖσις τῆ ἰδικῆς μας ἡ ψυχῆ κληρωθῆκε ἀπὸ κολλὰ καὶ ἔντονα συναίσθηματα. Συναίσθηματα βεβαίως, βαδίζοντες συγγνώμης, συναίσθηματα πραγματικῆς ὀδύνης, διότι ἡ ἔκφρασις ἀκτινωδία σου καὶ ὡς γέροντος ἤτο ἔξισον ἐφεργαστικῆς παρήγορος καὶ ἔνθαρρυντικῆς δι' ἡμᾶς, ὅπως ἦτο καὶ ἡ ἀκτινωδία σου ὡς ἀνδρὸς καὶ ὡς ἐφθίου.

Τὰ 86 χρόνια τῆς ζωῆς σου δὲν ἐστάθησαν ἱκανά, ὅστε νὰ μᾶψουν τὴν γραστῆνα ἀπὸ ἀρετῆν ψυχῆν σου ἢ ὁποια κλουσιωκόρα ἐτροφοδοτοῦσε τὴν λεβέντικην κορμωσιά σου καὶ τὸ γεμᾶτο ἀπὸ καλωσύνην πρόσωπῶ σου, ποιὸ τὸ ἔκμαρτύρωσε σὰν πανόριον κατὰ τὴν ἡλικίαν σου.

Ἀλλὰ καὶ συναίσθημα ἐπ' ὀψις ἡ περηφανείας κατακλύζον ἐξ ἴσου τὴν ψυχῆν μας διὰ τὸν θαυμασμόν κλιθῶν τῶν ψυχῶν σου ἀρετῶν καὶ ἐξεπληρώθησαν εἰς λαμπρὸς δραστηριότητας, αἱ ἁπλοῖαι καὶ τελειᾶς σὲ ἀνόησαν εἰς τὰ κλῆρον ἡλικίᾳ ἐπέταδα, εἰς τὸ πᾶνθον τῶν κορυφαίων ἀνδρῶν τῆς ὀρατικῆς Πατριδοῦς καὶ μετὰ Πανελληνίον μάλιστα προδολῆν.

Αἰδοὶ ἔγραψας ἱστορίαν τὴν ἰδικὴν σου ἱστορίαν πρώτος μὴ τὴν ἐδίδοξεν ἓνα ἐλεγκτὸν τέκνον τοῦ Μωροῦ, ὁ ἀειμνηστὸς Πρόεδρος τοῦ Ἀναστάου Ἐκπαιδευτικῶ Σωματείου τοῦ Κράτους Ἰωάν. Σκουτεροπούλου, δταν οὗτος τὸ 1984 ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν γεννέτειρά σου, τὸ Διδμοτάειον, εἰς τὴν Ζαρίφειον Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Ἀλεξανδρουπόλεως, ὅπου τότε διήνη καὶ τὰ κροῖτα μου ἴδματα ὡς καθηγητῆς, συνεκέντρωσαν ὅλους τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς καὶ προῖδη εἰς ἐξομολογήσεις.

Ὅμοιωθῆ, εἶπε, οὐ δὲν ἰγνώριζα ὅτι ἡ σέγγρανος ὀρατικὴ ἔχει τοσούτους ἑθνομαι ἠρώτας, οἱ ὁποῖοι ἐγραψαν λαμπροὺς ἑθνομαι σελίδας μετὰ σκεπτικῶν καὶ μακροχρονίους ἀγῶνας κατὰ τὸν Βουλγάρων, σὰν γνήσια τέκνα τῆς μεγάλης ἠρωτικῆς τῆς ἑθνεγεροῦς τοῦ εἰκοσιῆνα, τῆς ἀθάνατης Βιοβίαντας.

Καὶ ἐκκεφαλῆς τῶν ἠρώτων αὐτῶν ἔφερε ἐστὶν ἀδελφὴ μας Κων)ντίνε καὶ μᾶς ἐξιστόρησε σωφελῶν δραματικῶν ἀγῶνων, εἰς τοὺς ὁλοῦς ἀστορακόβλησαν ἡ γενναία Σου ψυχῆ.

Καὶ τότε ἡ δικὴ μου νεανικὴ καρδίᾳ ἐφλογοῖσθ ἀπὸ τὴν ἀλύγιστον θέλησιν νὰ σὲ γνωρίσω ἀμέσως. Καὶ σὲ ἐγγνώμοσα γόηγορα ἀφοῦ μετέφερα εἰς τὸ Διδμοτάειο διόκληρον τὴν Π. Ἀκαδημία εἰς τὸ Διδ)λεον καὶ τὴν Σχολὴν Ἀρχαίων Προσώπων καὶ σ' ἐκαμάρωσα ἐν ἔλῃ ὡς τῆ μεγαλοαρεταία, ὡς πρωταγωνιστὴν ἀπάντων τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Διδμοτάειου καὶ τῶν ὀρατικῶν, ὡς τὸν ἐκπαιδευτικῶν, ὡς τὸν

προσωπικῶν καὶ τῶν ἀθλητικῶν καὶ τῶν κωνόντων ἐκδηλώσεων ἀλληλεγγύης.

Ἐκτοτε τὸ Διδμοτάειον ἤτο ἡ μόνιμος ὀρατικὸς μου, εἰς τὴν ὁλοῦν κατέφευγα, διὰ νὰ ἀντλήσω ἀπὸ τὴν ἀστείρευτον πηγὴν σου τὸ ἀθάνατον νερὸ τοῦ ἄφωτος, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς ἑθνομαι καὶ κωνονικὴν δρᾶσιν.

Τὸ 1941 δταν τὰ μῦθρα πέπλα τῆς σκληρῆς ἐκάλιψης καὶ τὴν ἠρωτικὴν πατριδα καὶ ἐν ἔνει πολέμων γεγωνῶν μετὰ τὴν Τουρκία εἰς τὸν Ἐθρον, κλειστὸ ὡς ἡρώσια λειτουργοὶ καὶ χροῖστὰ μνησιν ἱπκαίμων Ἀηροσίων θεσῶν, πανικόβλητους, ἐλλοπακτικῶν καὶ ἐγκατέλειπον τὰς θέσεις τῶν διὰ τὰ αὐσῶν τὸ σωκείων τῶν, οἱ ἀδελφὴ Κων)ντίνε, ὠρθῶσαι τὸ ἀτροπῶν ἑθνομαι σὸν ἀνίστημα καὶ ἀνέλαβες τὴν ἔξαιρετικὸς ἐπιπρόνοον ἀποστολὴν, τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἐπιθεωρητοῦ τῶν Ἀμμοτ. Σχολείων τῆς περιοχῆς Ἐθρον.

Δὲν ἰσολόγησε τοὺς κινδύνους, ὅστε σὲ πτόησεν ἡ ἐκδικητικὴ μανία τῶν Βουλγάρων, ἡ ὁλοῦν ἔχειν ὡς κίον στόχον τὸν ἀρετῶν τῆς ὀρατικῆς καὶ τὸν ἀμνησῶν κινδύνος Ἐλληνοπόσι, δὲν σὲ ἐτρόμαξαν ὅτε αἱ σφαῖραι τῶν Βουλγάρων, ποῦ ἐσώριασαν νεκρὸν τὸν στενὸν σου σινεργάτην, ἀειμνηστον Ἰ. Φραγκοῦλην, ἀλλὰ ἀνέλιθες τὴν κελωρίαν εἰδηθῆν καὶ ἠνοῖξες ἐκαιοντάδας κλειστὰ σχολεία, διώρο:σε καὶ ἐνεργῶσαι χιλιάδας διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι διετήρησαν ἀσθεστον τὴν ἱερὰν ἑθνομαι φλόγα σὰ στήθη τῆς νέας γενεᾶς, ἦτις τελικὰ ἐπέτέλεσαν, ἠρωτικὸν ἀθλον, ἀξίον τῆς ἐγγνωμοσύνης τοῦ Ἐθρον.

Καὶ ὡς ἐλάχιστον φέρον ἐγγνωμοσύνην οἱ κάτοικοι τοῦ Ἐθρον, καρὰ τὴν ἔκμαρτύρωσαν τότε θεολογότητα, ἡμῶν τῆ ἀπελευθερώσει σὲ ἐτίμησαν μετὰ τὴν βουλευτικὴν ἔδραν, ὅπου καὶ ἔλαμψε ἡ ἀδαμάντινος χαρακτῆρ σου καὶ τὰ ἀπάνια πνευματικὰ σου προσόντα.

Καὶ τῶρα, τὴν στιγμὴν αὐτήν, καθ' ἣν ἡ ἀγγελικὴ σου ψυχῆ φερονεῖται περιλαμπρὸς πρὸς τὰ Ἥλιον περὶ τῆς ἀθανασίας, ἐν μέσω ἀληθοῦς παρηγομιῶν ὄλων ἡμῶν, ἀλλὰ ἰδιαίτως τῆς μονακίρης θυγατρὸς σου Ἐλευθερίας, τὴν ὁποῖαν ἡ ἀγνὴ ψυχῆ σου, ἐγκατέλειπε, ὡς ἄλλος πτωχὸς ἀλλὰ δικαίως Ἀριστείδης, εἰς τὴν φρονιδα τοῦ Παναγῶνον Θεοῦ, τὴν στιγμὴν αὐτὴν δύνασαι νὰ παρουσιάζῃς ἐνίκωσον καὶ τ' ἑπτάτον καὶ δικαίω Κροῖτῶ καὶ νὰ προσφέρῃς τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου:

«Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγνώμομαι τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν Πίστην τετήρηκα, λακὸν ἀλόκατα με ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ἐν ἀποδίσει μοι Κῆρος ὁ Δίκαιος Κροῖτης».
Ἡ μωρολόγος Ἀττικὴ γῆ, ποὺ σὲ ἐποδέχεται μετὰ τὴν ἀπώταλόν τῆς Ἀνοῆξεως, ἄς σοὺ κρατᾶ ἔλαφρον τὸ χοῖμα. Αἰωνία σου ἡ μνήμη.
X. Z.

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Β. ΚΑΜΙΤΣΗ
Πρωτοπρεσβυτέρου καὶ Διδασκάλου τῆς ἐν Οὐδαῶ Νοτίου Σουδαῶ Ἑλληνικῆς Κοινωτικῆς Σχολῆς.

Ἐκυκλοφόρησε:
ΤΟ ΣΟΥΔΑΝ
ΚΑΙ Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ
Πωλεῖται εἰς τὰ Κεντρικὰ Βιβλιοπωλεῖα Ἀθηνῶν ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ. ΔΑΚΗ. ΚΟΡΝΑΡΟΥ καὶ ΖΩΗΣ ἀντὶ δρχ. 60. Διὰ τοὺς διδασκάλους δρχ. 50.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ι. ΤΣΙΑΝΤΑ
Καθηγητοῦ τῆς Σ.Α. στὸ Πανεπιστήμιον Ἰωαννίνων

Μετὰ τὰς νέας ψυχολογικὰς καὶ παιδαγωγικὰς ἔρευνας ἔχει διαπιστωθῆ ὅτι ἡ κίνησις δὲν εἶναι μόνον στοιχεῖον ποὺ ὑποβοηθεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σώματος, ἀλλὰ στοιχεῖον ἀναρῶντα καὶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μυαλοῦ. Οἱ κινήσεις ἀπὸ ψυχῆ καὶ ἰσχυροῦσιν τὴν ἀκίνησιν στὴν ἀγωγή τῶν θερεῶν καὶ τῶν νηπίων ἔχουν λαμπρομένη, γιὰτι διαπιστώθημεν ὅτι ἡ ἀκίνησις τῶν ποδιῶν, τῶν χερῶν καὶ γενικότερα τοῦ σώματος ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀκίνησιν τοῦ πνεύματος.

Τὸ καινὸν ἰδανικὸν ἐξάλλου τοῦ δασκάλου καὶ τοῦ καθηγητοῦ νὰ ἔχη τὰ παιδιὰ ἐκφορμώματα στὰ θρανία τοὺς γὰρ νὰ κινήται τὸ μυαλοῦ, τρεῖται νὰ ἐξαρτησθῆ μετὰ τὰς ἀπόψεις τοῦ νέου σχολείου. Ἀπὸ παντοῦ λακὸν διαπιστώθηται ἡ γονιμότης τῆς κίνησις γιὰ τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδιοῦ. Ὅσο ὅμως κ' ἂν ἡ νέα ἀγωγή προσκόπηται νὰ βάλῃ τὴν κίνησις μέσα στὴν τάξιν δὲν τὸ κατόρθωσεν, γιὰτι μὲν στὴν τάξιν δὲν μοροῦν νὰ θερεθῶν οἱ τρόποι ὅστε καὶ τὸ καιρὸ νὰ κινήται καὶ νὰ ὑπάρχη ἡ κενωρία, ἡ ὁλοῦν εἶναι ἀναρῶντα γιὰ νὰ συντελεσθῆ ἡ πνευματικὴ ἐργασία. Οἱ ἀπόψεις ὅμως αὐτὰς μᾶς ὀδήγησαν στὸ νὰ ἀναπτύξωμε τὴν κίνησις καὶ τὴν δραστηριότητα τῶν παιδιῶν ἔξω ἀπὸ τὴν τάξιν σὲ μεγαλύτερο βαθμὸν ἀπὸ ὅτι ἦταν καλιότερα. Ἐστὶ τὸ καιρὸν ποὺ κοροκινεῖ τὸ καιρὸ στὴν κίνησις δὲν θεωρεῖται ἀπώλεια χρόνου, ἀλλὰ μεγάλως συντελεστής στὴν πνευματικὴν ἐξέλιξιν τοῦ.

Τὸ καιρὸν εἶναι μῖα ἀπὸ τῆς πρώτης καὶ τῆς πρὸ ἀπόδομητες ἐκφοραῖς τῆς ζωῆς στὸν ἄνθρωπον. Μὰ δὲν εἶναι καὶ προνομίον μόνον τοῦ ἀνθρώπου τὸ κάθε τὸ καιρὸν μὲν στὴ φῶσι καλεῖται μετὰ τὸ καιρὸν τὸ καιρὸ.

Τὰ καιρὸν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ κίνησις καὶ ἐκφορατῆ. Τῆς ἀνάγκης αὐτῆς μόνον μετὰ τὰ καιρὸν μωροῖσι καὶ τῆς ἱκανοποιήσεως, γιὰτι αὐτὰ φερονεῖται τὴν καρδίαν, ζωντανεῖται τὴν σκέψιν,

γλιτωνοῦν τὰ χεῖλη μετὰ τὸ χαμόγελο, ἀνάδουν στὰ μάτια τὸ φῶς τοῦ γέλλου καὶ κίνουον τὸ σῶμα ὄμορπον καὶ εὐλόγηστο.

Παίζοντες τὸ καιρὸν ἀσκεῖται, συλλομβάνει τῆς ἰδέας, παίρνει τὸ καλὸ ποὺ ἔχει ἡ συμπαικτης τοῦ ἀποβάλλοντες τῆς κακῆς συνήθεως τοῦ. Ἀκονίζει τὸ καιρὸν τῆς ἀισθησεῖς, γυμνάζει τὸ σῶμα, κινεῖ καὶ ἔλεγγει τῆς ἀντιδράσεις καὶ γίνεται ἔτσι ἓνα ἔξαιρετο μέσο φυσικῆς ἀγωγῆς. Μετὰ τὸ καιρὸν ψυχολογικὰ ἀντικαθάρωμαστὸ τὸ χαρακτῆρα καθε παιδιοῦ κατὰ τρόπο ὀδίστο καὶ φυσικὸ, ὅποτε μωροῖσι μετὰ συνέχεα καὶ νὰ τὸ διαμορφοῖσιμε ἀνάλογα.

Στὸ καιρὸν φανεροῦνται τὰ σωματικὰ καὶ τὰ πνευματικὰ πλεονεκτήματα ὅσα καὶ τὰ ἐλαττωματὰ τοῦ καιρὸν ἐκεῖ σὴναιτὰ ἀνταγωνιστές, ἀντιμετωπίζει κάποια ἀντίστασις, ποὺ ἐπιδύκει νὰ τὴν κατακινήσῃ. Μαθαίνει ἔτσι μὲς ἡ ἐπιτυχία δὲν εἶναι τόσο εὐκόλη καὶ δεῖ γιὰ νὰ φτάσῃ κανεῖς σ' αὐτὴ χροῖσεται ἰσομορῆ καὶ ἐκαμορῆ.

Μετὰ τὴν ἐκφορατῆ καὶ τὴν χαρὰ ποὺ φερονεῖ τὸ καιρὸν ἡ ἐκφορατῆ ἀκονεῖται ἰσομορῆ καὶ τῶν πρὸ δαστοκομῶν παιδικῶν χαρακτῆρων, μεταβάλλον τὸ ἀδέξια καὶ ἀκονεῖται παιδιὰ σὲ ἐπιδέξια καὶ ἐκονεῖται, τὰ ἄθρια καὶ μελεγχολοκὰ σὲ ἔθρια, καὶ νηροπαλὰ καὶ φοβισμένα σὲ θαρραλέα. Τὰ καιρὸν μαθαῖνον νὰ δέχονται ψύχωμα τὴν ἴστα τους, χωρίς ἂν ἀποδορῶνται, ὅπως ἐκίσις καὶ τὴν νίκη χωρίς νὰ ἐκαίονται.

Τέλος μετὰ τὴν τῆσιν τῶν νόμων καὶ τῶν κανόνων τοῦ καιρὸν τὸ καιρὸν συνήθεῖ νὰ κενωσθῆ ἔχοντας προδύληλα καὶ πλατὸν περιδῶριον προτοβολίας.

Ἀνάμεσα στοὺς καιρὸν μὲς ὀμοῖος ἀνακτιστοῦται ἰσομορῆτο ποῖν ὀδοαφῆρον, πνεῦμα συναδελφικότητος, ἀλληλεγγύης, ἰσοταξίης καὶ σποντομοῦ στὴν ὄλην ἀροκαῖα.

Ὅλα αὐτὰ ὅμως γιὰ νὰ κενῶσιν προκτισθῶν καιρὸν ἀπόδομητες καὶ ἀληθινῶν γιὰτι δὲν ὑποδοῖσι ὀδοαφῆρον θέματα ἀπὸ τὸ νὰ δάσκουσι παιδιὰ νὰ προκονοῦνται ὅτι καιρὸν. Τίποτε δὲν πετυχαίνει τὸ καιρὸν, δταν εἶναι κλειστὸ καὶ ὄχι σῖμορπον μετὰ τὴν ἀληθινὴν φῶσιν. Νόμος τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸ καιρὸν τοῦ παιδιοῦ ποὺ ἔχει τὸ χαρακτῆρα τῆς ἀλήθεας.

Τὸ καιρὸν κατὰ τὸν μεγάλο παιδαγωγὸν Froebel καλεῖται ἀποδομῆ ὀλο στὴν κωνονικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἀποτελεῖ τὸ φυσικὸ μέσο κῶνον στὸ ὅποιο τὸ καιρὸν μαθαίνει νὰ προκονοῦται στὴν ὄλην καὶ εἰδικότερα στὴν κωνονικὴ μορφή αὐτῆς.

Ι. Δ. Διακογιάννη
Η ΔΙΑΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΤΑΞΗ (ἔκδοσις Β' — ἐπὶ ἀρίστου χάρο — εἰκονογραφημένη)

Βασισμένο στὶς σύγχρονες ἀντιλήψεις περὶ συνόλων καὶ τῆς νέας ἀρχῆς τῆς Παιδαγωγικῆς, ἀποτελεῖ ἀρίστον βοήθημα διὰ τὸν διδάσκαλον.

Περιέχει:
Εἰδικὴν Διδασκτικὴν — Προαριθμητικὰς ἀσκήσεις — Παχινὶδία, τέστι, κατασκευὰς — Ἐφρημομένηα σγῆδια βιβασκαλιῶν ὄλων τῶν 1-20 ἀριθμῶν — Ἀφροῖαν ἀριθμητικῶν ἀσκήσεων καὶ προβλημάτων.
Τιμὰτι δρχ. 50.
Κεντρικὴ πώλησις:
Βιβλιοπωλεῖον Ἐκῶτος καὶ Φυλακτοῦ, Σταδίου 31 (Τ.Τ. 122)
Τηλ. 231-160 — Ἀθηναί.
Ἀποδ. Νο 252

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΖΑ
Διδασκάλου — ζωγράφου

ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΣΥΝΘΗΜΑΤΑ Ἐθνομαι καὶ ἠθνομαι περιεχομένου.
Ἡ σειρά ἐκ 16 πινακίδων, ἀποστέλλεται εἰς τὸν ἐπιθέζοντα δρχ. 160, εἰς τὴν Διεύθυνσιν: κ. Αἰκ. Καζᾶ — Σόλωνος 22 — Ν. Ἡράκλειον — ἈΘΗΝΑΣ Τηλ. 891-910

Δρ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ — ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΑΣΚΗΠΙΕΙΟΥ ΒΟΥΛΑΣ
Δέγεται 6-8 καθ' ἑκάστην πλὴν Σαββάτου εἰς τὸ ἱατρεῖον τοῦ Μασσαλίας 20 ἂ Σκουφῆ Τηλεφ. 614-856

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Β. ΧΙΠΛΟΣ
ΔΙΕΚΤΟΡΟΣ
ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΑΙ Κ.Α.Π.
ΠΕΙΡΑΙΩΣ 1 — ΤΗΛ. 536-618
ΑΘΗΝΑΙ (Τ.Τ. 112)

«ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ»

ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ΣΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 15α - ΑΘΗΝΑΙ - (Τ.Τ. 118)
ΤΗΛΕΦ. 286.547 - 221.316

Έτησια συνδρομή του Διδασκαλικού Βήματος... Δρχ. 60.-
Τιμή του φύλλου... » 1.50
Διά τας Σχολικὰς Έφορείας... » 50.-

«DIDASKALIKON VEMA»

Organ of the Federation of Elementary Teacher's of Greece
Branch Office · 15a Xenophon St., Athens Greece (118)

«DIDASKALIKON VIMA»

(Tribune des Instituteurs)

Organe Officiel de la Fédération des Instituteurs de Grèce
Bureaux : 15a, Rue Xénophon, Athènes Grèce (118)

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ
ΕΘΝΙΚΟΝ ΣΑΛΠΙΣΜΑ

Τὴν 21ην παρελθόντος μηνὸς ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Γεώργιος Παπαδόπουλος ὤμιλησεν ἐνώπιον πολυπληθοῦς συγκεντρώσεως ἐκπροσώπων τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν Δημοτικῆς καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν καὶ Ἀττικῆς.

Ὁ θαυματοχάστος καὶ Ἑλληνοκεντρικὸς Λόγος τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ, τὸ πλῆρες κείμενον τοῦ ὁποῖου δημοσιεύομεν εἰς τὰς πρώτας σελίδας τοῦ «Διδασκαλικοῦ Βήματος», ὑπῆρξε, πράγματι, ἐθνικὸν σάλπισμα καὶ συνεκίνησε θαυότατα τὴν διδασκαλικὴν ψυχὴν.

Γόνος διδασκαλικῆς οικογενείας ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ἠνώσε τὸν ἐθνικὸν παλμόν τῆς ἰδικῆς του ψυχῆς με τοὺς ἐθνικοὺς παλμοὺς τῶν διδασκάλων τοῦ Ἔθνους. Ὁμίλησεν ὁδὸς τὴν γλώσσαν τῆς πραγματικότητος καὶ ἀνέλυσεν, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, τὰς βαρυτάτας ὑποχρεώσεις τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν τῆς χώρας ἐναντι τοῦ χρέους τῶν πρὸς τὴν ἱστορικὴν κληρονομίαν τοῦ Ἔθνους καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς φυλῆς. Ἐτόνισεν ἰδιαιτέρως τὴν ἱστορικὴν εὐθύνην, τὴν ὅποιαν ἐπωμίζονται οἱ Ἕλληνες Ἐκπαιδευτικοί, διὰ τὴν ὀρθὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν Ἑλληνοπαίδων καὶ τὴν ἀνάπλασιν τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς καὶ ἐκάλεσεν αὐτοὺς, διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ παραδειγματὸς τῶν νὰ γίνων ἀναμορφωταὶ τῆς νέας γενεᾶς καὶ τοῦ Ἔθνους.

Προσδιώρισε, τέλος, τὰ πλαίσια καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς ἀποστολικῆς τῶν πορείας, ἐν τῷ πλαίσῳ τοῦ νέου πνεύματος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐζήτησε νὰ ἐντεινούν τὰς προσπάθειάς τῶν, διὰ νὰ κερδηθῇ ἡ μεγάλη μάχη τῆς Ἑλλάδος, ἧς ἀποδέλπει εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνοδὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Πιστοὶ καὶ ἀγρυπνοὶ θεματοφύλακες τῆς μεγάλης κληρονομίας τοῦ Ἔθνους, οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι, αἰσθάνονται ὑπερήφανοὶ διὰ τὴν πρὸς αὐτοὺς, ἐπιδεικθείσαν, ἐκ μέρους τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, ἐμπιστοσύνην καὶ ὑπόσπονται νὰ πράξουν εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ καθῆκον τῶν. Ὑπόσπονται ἀκόμη νὰ μεταβάλουν τὴν συνδικαλιστικὴν πορείαν τοῦ Κλάδου τῶν εἰς σταυροφορίαν πνευματικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀναθημιουργίας, ἐπὶ ἀγαθῷ τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος. Τέλος, παρέχουν τὴν διαβεβαίωσιν πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τῆς 21ης Ἀπριλίου 1967, ὅτι «ἡ Ἑλλάς θὰ ἀκθῇ εἰς τὰ πεπρωμένα τῆς διότι τὸ θέλουν οἱ διδάσκαλοι τῆς».

ΑΝΑΓΚΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ

Τὸ ἄρθρον 18 (παράγρ. 10) τοῦ Α.Ν. 129)1967 ὀρίζει, ὡς γνωστὸν, ὅτι «αἱ ὑπὸ τῶν ἀναπληρωτῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐκπαιδεύσεως συνταχθεῖσαι ἢ συντασσόμεναι ὑπηρεσιακαὶ ἐκθέσεις Λειτουργῶν Δημοτικῆς

καὶ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως δὲν λαμβάνονται ἐξαιρετικῶς ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῶν Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων, ἀλλ' ἀποτελοῦσιν ἀπλᾶ στοιχεῖα τῶν ἀτομικῶν φακέλων τῶν».

Ἡ διάταξις αὕτη ἀδικεῖ τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν συναδέλφων, οἵτινες ὑπῆρξαν ἢ ὑπηρετοῦν εἰς Ἐκπαιδευτικὰς Περιφέρειας, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν ἀναπληρωτῶν Ἐπιθεωρητῶν, καθ' ὅσον στεροῦνται τοῦ δικαίωματος νὰ κριθοῦν καὶ συγκριθοῦν, διὰ τὴν ἄληθιν ἐξέλιξιν τῶν, μετ' ἄλλων, οἵτινες εἰχον τὴν τύχην νὰ ὑπηρετοῦν ὑπὸ μονίμου Ἐπιθεωρητῆ. Ἄν συνετάγησαν δυσμενεῖς καὶ μὴ ἀντικειμενικαὶ ἐκθέσεις, παρέχεται τὸ ἐκ τοῦ νόμου δικαίωμα τῆς ὑπὸ τοῦ Α.Σ.Δ.Ε. διαγραφῆς τούτων, τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἡ ὑπηρεσιακὴ ἐκθεσις τοῦ Προϊσταμένου εἶναι ἀπαραίτητος ἐπιβράβευσις τοῦ ἔργου παντὸς ὑπαλλήλου. Ἡ ἀνωτέρω διάταξις καταδικάζει τοὺς συναδέλφους εἰς στασιμότητα καὶ δημιουργεῖ εὐλογον τὴν πικρίαν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν.

Ὑποβάλλομεν θερμὴν παράκλησιν εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν Ἐθνικῆς Παιδείας, ὅπως εισηγηθῇ τὴν τροποποίησιν ταύτης, αἴρων οὕτω μίαν ἀδικίαν.

ΤΟ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Τὸ ἔργον τοῦ Γνωμοδ. Συμβουλίου καὶ σοβαρὸν καὶ δυσχερὲς εἶναι. Θέματα ὡς τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα, τὸ διδακτικὸν βιβλίον εἶναι ἐκ τῶν δυσχερεστέρων καὶ ἐκ τῶν συνεχῶς μὴ ἐπιλυομένων. Ἡ φύσις αὐτῶν, ἡ ἀνάγκη προσαρμογῆς τῶν εἰς τὰ ἐκάστοτε ἀνανεούμενα δεδομένα καὶ εἰς τὰς δημιουργουμένας νέας συνθήκας, τὰ καθιστοῦν προβλήματα «ἐς αἶε» πρὸς λύσιν.

Ἡ λύσις τῶν δέ, μόλις εἶναι ἀνάγκη νὰ τονίσωμεν, δὲν εἶναι ζήτημα λειτουργίας ὀλίγων μόνον ἐγκεφάλων, κλεισμένων εἰς τὰ γραφεῖα ἢ τὰ σπουδαστήριά τῶν, ἀλλὰ ζήτημα ἐπαφῆς μετ' ἡν πραγματικότητα, ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων μετ' οὓς ἐκπαιδευτικοὺς οἱ ὁποῖοι συνεχῶς καὶ καθημερινῶς προβληματίζονται περὶ τὰ θέματα. Ἡ ἐπαφή αὕτη ἔχει ἀκόμη πλείστους ἄλλους φορεῖς, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ἔχουν καὶ νὰ δίδουν τὴν γνώμην τῶν ὡς εἶναι οἱ γονεῖς, αἱ μεγάλα ἐπαγγελματικὰ καὶ πνευματικὰ ὁμάδες τῆς χώρας, ἄτομα καὶ ἰδρύματα τὰ ὁποῖα κατὰ τινὰ τρόπον προβλέπουν καὶ προγραμματίζουν τὸ μέλλον τῶν 10-20 ἐπομένων ἐτῶν. Ὅλοι αὐτοὶ καὶ ἐνδεχομένως πολλοὶ ἄλλοι θὰ εἶχον τὸν λόγον προκειμένης τῆς συντάξεως ἐνὸς ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῆς Ἐκπαιδεύσεως. Τὸ Γνωμοδοτικὸν Συμβούλιον ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ τρία διαφορετικὰ τμήματα ἀρτίως συγκεροτρημένα ἀνά ἐν διὰ τὴν Στοιχειώδη, Μέσην καὶ Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαίδευσιν θὰ ὄφειλε νὰ παῖξῃ τὸν ρόλον ἐπιτελικοῦ σώματος συγκεντρώσεως μελέτης, ἐπεξεργασίας τῶν δεδομένων, μορφοποιήσεως αὐτῶν καὶ τελικῆς συντάξεως τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων.

ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐπονερχόμεθα εἰς τὸ θέμα τῶν διδακτικῶν βιβλίων, τόσον θελικῶν διὰ τὴν διδασκαλίαν καὶ ἀγωγήν. Δυστυχῶς, αὕτην τὴν φοράν, εἶναι ἀργά, διὰ νὰ ὑποδείξωμεν ὀτιδήποτε διὰ τὴν ἀνανέωσιν καὶ σοβαρὰν θελτίωσιν τοῦ διδακτικοῦ βιβλίου τούλάχιστον διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1968-69. Παρὰ ταῦτα ὑπάρχουν τομεῖς τῶν ὁποίων εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιληφθῇ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας διὰ μερικὴν ἐσω ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος «διδακτικὸν βιβλίον». Πρόκειται διὰ τὰ διδακτικὰ βιβλία τῆς Γ' καὶ Δ' τάξεως. Κατὰ παγίαν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἀπαγορεύεται ἡ ἐπίσημος χρῆσις διδακτικῶν βιβλίων διὰ τὰς δύο μεσαίας τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ Σχολεῖου. Οἱ διδάσκαλοι γνωρίζουν, ἐκ πείρας καὶ ἐξ ἀμέσου ἐπαφῆς μετ' ὁ θέμα, τὸ ἀστοχὸν καὶ ἐπιβλαβὲς τῆς ἀπαγορεύσεως. Ἐχουν πολλάκις συζητήσῃ τὸ πρόβλημα καὶ πολλάκις εισηγηθῇ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν διδακτικῶν βιβλίων εἰς τὰς ὡς ἄνω τάξεις. Θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιληφθῇ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας τῆς κρίσεως τῶν κυκλοφορουσῶν ἐκδόσεων διδακτικῶν βιβλίων Γ' καὶ Δ' τάξεως, ὡς ἀκριβῶς συνέθη τὸ παρελθὸν ἔτος μετ' ἡ βιβλία τῆς Ε' καὶ ΣΤ' τάξεως, καὶ νὰ ἀποκτήσουν οἱ μαθηταὶ τῶν 8 καὶ 9 ἐτῶν, εἰς τὴν κρίσιμον αὕτην ἡλικίαν, τὸ στερεὸν στήριγμα μαθήσεως καὶ ἀγωγῆς τὸ ὁποῖον ἐξασφαλίζει τὸ διδακτικὸν βιβλίον.

ΤΟ ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΨΕΥΔΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

Διδ/λου Μούχας Καβάτης

1. ΓΕΝΙΚΑ

Λόγω της σημασίας και της μεγάλης διαδόσεώς του το παιδικόν ψεύδος θεωρείται ως σπουδαίον ελάττωμα — παιδικόν. Ἡ σημασία του μεγαλώνει ἀκόμη, ἂν σκεφθῇ κανεὶς πῶς τὸ ψεύδος σάν «είδος ἠθικῆς ἀποκοπῆς» δὲν δαρύνει μόνον τὴν ἀτομικὴν ὑπόστασιν τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ ἐπιδρᾷ ἀναλόγως καὶ ἐπὶ τοῦ περιβάλλοντος του.

Διὰ τὴν προσδιορίσιν κανεὶς τὴν ἑνωϊὰ του, θὰ πρέπει νὰ διαστειλῇ τὰς δύο ἐννοίας: Ψεύδος καὶ παιδικόν ψεύδος. Ψεύδος διὰ τὸν ἐνήλικα εἶναι τὸ νὰ θεσπῶν διὰ κατὰ, ποῦ ἔχει πῶς εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Δὲν εἶναι ὅμως τὸ ἴδιον διὰ τὸ παιδί. Αὐτὸ εἶναι φυσικὸν νὰ μὴ ἔχη ἐννοήσῃ ἀκόμη τὴν ἀκριβῆ ἐννοίαν τῆς ἀληθείας. Ἀλλωστε ἂς μὴ ξεχνοῦμεν, ὅτι, κατὰ ἕνα μεγάλο ποσοστὸν, τὸ ψεύδος εἰς τὸ παιδί ἀποτελεῖ δημιουργημὰ φανταστικόν τὸ βασικὸν δὲ αὐτὸ ἐρῶσιμα τοῦ ὑποκειμένου ἀφαιρῆ καὶ δυνητότητα ἀντικειμενικῆς συσχέτισεως πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

Τὸ πλῆθος τῶν αἰτίων ἐκ τῶν ὁποίων ἔκινᾷ τὸ ψεύδος δίδει μεγάλην ποικίαν εἰς τὰς νοηματικὰς ἀποχωρήσεις του καὶ καθιστᾷ δύσκολον τὴν ἄποδοσιν συγκεκριμένου ὁρισμοῦ.

Ἡ Μοντεσσόρι παρομοιάζει τὸ παιδικόν ψεύδος μετὰ κάλλιμμα ποῦ χρίζει τὴ διαγωγή. Ὁ δὲ Adler τὸ θεωρεῖ ὡς «ἕνα ἕμμεσο ἀντιστάθισμα σὲ κάποιο συναίσθημα μειονεξίας». Κανεὶς ἐκ τῶν ψυχολόγων καὶ παιδαγωγῶν δὲν ἀμφισβητεῖ, ὅτι εἶναι πολὺμορφον ἀποτέλεσμα πολλῶν καὶ διαφόρων αἰτίων καὶ ὅτι καθεστὴ ἐρεῖναι πρέπει νὰ χαρακτηρίζεται ἀπὸ λεπτομερειακῆ καὶ ἐπισταμένη ἐμβάθυνσι.

2. ΑΙΤΙΑ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ

Πολλὰ εἶναι τὰ αἴτια ἐκ τῶν ὁποίων ἔκινᾷ τὸ παιδικόν ψεύδος. Συνήθως ἕκαστος ὀφείλεται εἰς τὴν λαθραίαν ἡμιπεριφορῶν τῶν ἐνηλίκων — γονέων, διδασκάλων — ἔναντι τοῦ παιδιοῦ.

Τὸ ἔμφυτον περιβάλλον καὶ εἰδικώτερον τοῦ παιδιοῦ ψεύδος θὰ πρέπει νὰ διαθετῇ ὄχι μόνον σχετικὴν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν, ἀλλὰ καὶ ἀκόματιον ἐρευνητικὴν διάθεσιν. Διότι πάντοτε τὰ φαινόμενα αἴτια ἔχουν κάποιο ἄλλο πρωταρχικὸν ὑπόβαθρον. Εἰς τὸ σχολεῖον ὁ μαθητῆς ψεύδεται πάντοτε ἢ σχεδὸν πάντοτε δι' ὀρισμένους συγκεκριμένους αἰτίας: Διότι δὲν ἐμελέτησε τὰ μαθήματά του, διότι δὲν ἔχει ἐκτελέσει τὰς κατ' ὄκλον ἐργασίας, διότι ἀπειθᾷχρησε, διέβαλεν, ἐνήργησε κακῶς ἔναντι συμμαθητῶν του κ.λ.λ.

Ὅλα αὐτὰ ὅμως ἀποτελοῦν τὴν ἐπαρνεῖαν κἀταθεν τῆς ὁποίας ὑπάρχον ἀνάλογα σφάλματα — ἐκούσια ἢ ἀκούσια — τοῦ διδασκάλου. Ὅταν λ.χ. ἢ κατ' ὄκλον ἐργασία πῶς ἀνετέθη εἰς τὸν μαθητὴν εἶναι ἔνεκα ποσότητος ἢ δυσκολίαν ἀδύνατον νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ ἰσχύρῃ σαφῆς ἢ κίνδυνος τῆς τιμωρίας

δι' αὐτὸ, ὁ μαθητῆς θὰ ἀναγκασθῇ νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ψεύδος.

Κατὰ παρόμοιον σμῆδαιον καὶ μετὰ ἀναλόγους περιπτώσεις παιδιῶν τῆς προσχολικῆς ἡλικίας. Ἡ διαφορὰ ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τὰ σφάλματα ἐκεῖ δὲν προέρχονται ἀπὸ τὸν διδασκάλον, ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς γονεὺς ἢ ἄλλον πρόσωπον τῆς οἰκογενείας.

Εἶναι ἀσφρατα αἱ περιπτώσεις καὶ ἀμέτρητα τὰ περιστατικὰ κατὰ τὰ ὁποῖα συνειδητῶς ἢ ἀσυνειδητῶς ὄθει κανεὶς τὸ παιδί πρὸς τὸ ψεύδος. Ἀσφαλῆς μέσον διὰ τὸ ριζώσῃ ἢ τάσῃ, ἢ συνθηεῖα τοῦ παιδιοῦ πρὸς τὸ ψεύδος εἶναι καὶ τὸ παράδειγμα. Ὅταν ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, ἢ γαγιά, ὁ διδάσκαλος, τοὺς ὁποίους ὄχι μόνον βλέπει ὡς ὑπερέτερους του τὸ παιδί, ἀλλὰ καὶ τιθάνον — κάποιον ἀπ' ὅλους — ὡς πρότυπον, ψεύδεται, βγάζει ἀδιύστωτος τὸ συμπέρασμα του καὶ τοὺς μιμεῖται προθύμως. Μετὰ τὸν καιρὸν ἢ ἀπλῆ μίμησις γίνεται συνθηεῖα ἕμμονη καὶ ἔτσι καταλήγει νὰ ψεύδεται διὰ τὸν παραμυθικὸν ἢ καὶ ἀνευ αἰτίας.

Ἄ ἀλτροιστικὴ διάθεσις καὶ τὸ μῖσος πάλι ὀδηγοῦν συχνὰ πρὸς τὴν ἴδιαν κατεύθυνσιν. Παιδιά συνήθως μετὰ πλοῦσιον συναισθηματικὸν κῶμον καὶ μετὰ κλλιγγημένον χαρακτῆρα δὲν διατάζον νὰ καταφύγῃν εἰς τὸ ψεύδος προκειμένου νὰ παραύχον τὴν θεσθεῖαν των — διὰ τοῦ ψεύδους — εἰς σιναναθρώπων των. Κατ' ἀντίθετον λόγον ἔταν τὸ παιδί κατέχεται ἀπὸ μῖσος ἐκόλως παρασύρεται εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ψεύδους, προκειμένου νὰ ἀπολυρωθῇ ἐκ τοῦ βάρους τῆς ἐκδικήσεως ποῦ τὸ πῆζει.

Τὸ σιναίσθημα τῆς μειονεξίας καὶ ἡ ὄψη τῆς ἰσορροπίας, ποῦ πολλὰκις ἔκινᾷ ἀπ' αὐτὸ, δυνατὸν νὰ ὄδησῃ τὸ παιδί πρὸς τὸ ψεύδος. Ἐν προκειμένῳ τὸ ψεύδος μετατρέπεται εἰς ἀσπίδα καλύψως τῆς μειονεξίας του — φανταστικῆς ἢ πραγματικῆς.

Ἐπίσης ἀκόμη μία μεγάλη κατηγορία παιδικῶν ψευδῶν ποῦ προέρχονται ἀπὸ τὴν πλοσίαν φανταστικὴν ζωὴν του. Ὁ ἰσχυρὸς δεσμὸς τοῦ μετὰ τὴν φανταστικὴν ὄψιν τῆς ζωῆς καὶ ἡ ἀπόστασις ποῦ τὸ χωρίζει ἀπὸ τὴν πραγματικὴν εἰς τὸ κάνουν νὰ βρίζεται συχνὰ καὶ σπῆχων καὶ νὰ μὴ δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ φανταστικὸν ἀπὸ τὸ πραγματικόν. Ἐτσι σφάνει νὰ παρουσιάζῃ τὰ φανταστικὰ ὡς πραγματικὰ γεγονότα, χωρὶς νὰ ἔχη πρόθεσιν νὰ ψεύσῃ.

Τέλος πλείστα ἐκ τῶν παιδικῶν ψευδῶν ὀφείλονται εἰς παιγιωδῆς ἐκδηλώσεις τῆς παιδικῆς συμπεριφορᾶς. Εἶναι τὰ ἀποκαλοῦμενα ἀνόδημα ψεύδη. Χαρακτηριστικὸν παράδειγμα τὰ... πρωτοπαιδιῆτικα. Προέρχονται ἀπὸ τὴν τάσιν τῆς ἀτομικῆς ἀνάπτυξως ποῦ ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ παιδί, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν λαθραίαν ἀπορροπῆσιν τῆς ἐπιειξεως καὶ τῆς ἰσορροπίας.

Ἡ Γαλλίς παιδαγωγὸς Dobré διὰ πειραματικῆς ἐρεῖνης τῆς ἐπὶ μαθητῶν κατ'ὄρθωσιν νὰ καθορίσῃ καὶ τὸ ποσοστὸν τῶν αἰτίων τοῦ παιδιοῦ ψεύδους. Εἰρήνην οἴτω ὅτι τὸ 72,9% τοῦ παιδιοῦ ψεύδους ὀφείλεται εἰς φόβον, 7,6% εἰς ἐνδιαιρέσιν, 3,7% εἰς ἀπειρωκείαν, 3,8% εἰς ἄνευ αἰτίας, 3,5% εἰς τὴν συνθηεῖαν, 2,6% εἰς τὸ μῖσος, 2,6% εἰς τὸν ἀλτροισμὸν καὶ 1,4% εἰς ἄλλας αἰτίας.

3. ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΨΕΥΔΟΥΣ

Δυσμενεῖς εἶναι αἱ ἐπιπτώσεις τοῦ παιδιοῦ ψεύδους ἐπὶ τῆς ψυχικῆς ὑπόστασις καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ ἴδιου τοῦ παιδιοῦ, ἐπὶ τοῦ περιβάλλοντος του καὶ ἐπὶ τῆς κοινωνίας γενικώτερον. Τὰ δυσμενῆ δὲ ἐπακόλουθα του εἶναι ἀνάλογα εἰς ἕκτασιν μετὰ τὸν βαθμὸν τῆς ψεύδους μετὰ τὸν ὁποῖον ἔχει ἐπιβλήθῃ. Ἐ-

πὶ τοῦ ὁποῖου ἡ συμπεριφορὰ ἔχει διαποτισθῆ ἀπὸ τὸ ψεύδος χάνει τὴν ψυχικὴν ἰσορροπίαν του. Χωρὶς νὰ ἀισθάνεται ἀσφαλῆς πελαγοδρομεῖ, ταλαιπωρεῖται καὶ ὑποφέρει. Τὸ ψεύδος ὡς πόλος ἔλξεως τὸ μαγνητίζει, τὸ τραβᾷ, χωρὶς κἄν νὰ τὸ προβληματίζει. Τὸ ἐμποδίζει δὲ ἀσφαλῶς νὰ δημιουργησῇ σταθερὸν χαρακτῆρα, νὰ σχηματίσῃ μίαν ὑγιᾶ προσωπικότητα.

Αἱ σινεψίαι αὐτὰ ἐπεκτείνονται καὶ εἰς τὸ περιβάλλον του. Οἱ γονεῖς εἶναι οἱ πρῶτοι ποῦ ὑποφέρουν διὰ τὴν κατάρτισιν αὐτῆν, μάλιστα διὰ τὴν ἀναπολογητὰ προσπίθειαι των δὲν ἐπιφέρουν τὴν ποθητὴν βελτίωσιν.

Ἡ κοινωνία πάλι στιγμιαιζομένη ἀπὸ τὴν διάδοσιν τοῦ ψεύδους ἀντιδρᾷ μετὰ περιφρόνησιν ἀπέναντι του. Ὁ δᾶντης εἰς τὴν ἐκόλοισιν δεικνύει ὄλην τὴν ἀπέχθειαν του — κοινωνικὴ περιφρόνησις — πρὸς τοὺς ψεύδους, παρουσιάζοντας αἰτίους ὡς ἀνθρώπους στεροφίμους... προσώπων!

Ἡ κοινωνικὴ αὐτὴ θέσις ἐπιδρᾷ ἀναμφιδόλως ἀρνητικῶς ἐπὶ τῆς νοσηρᾶς ἡδὲ κατστάσεως τοῦ ψευδομένου παιδιοῦ.

Ὅσον διὰ τὸ σχολεῖον εἶναι γνωστὸν πόσον ὑποφέρει ἀπὸ τὰς ψευδεῖς ἐκδηλώσεις τῶν μαθητῶν του. Ὁ ψεύστης μαθητῆς ἀποτελεῖ διαρκῆς ἐμπόδιον εἰς τὴν σχολικὴν ἐργασίαν. Ἐκτός του εἰς ἄσκει καὶ ἀνάλογον ἐπίδρασιν — μμητικὴν — ἐπὶ τῶν συμμαθητῶν του.

4. ΑΝΗΤΕΡΑ ΜΕΤΡΑ

Ἡ ὁδὸς τὴν ὁποῖαν ὀφείλει νὰ ἀκολουθῆσῃ κανεὶς διὰ τὸ ἀντιμετωπίσῃ ἐπιτυχῶς τὸ παιδικόν ψεύδος ποικίλλει ἀνάλογως τῶν περιπτώσεων. Βασικὸς κανὼν καθεστὴ σχετικῆς προσπαθείας θὰ πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀξίωμα τῆς λατρικῆς ἐπὶ προλαμβάνειν κἀλλιον τοῦ θεραπεύειν.

Βεβαίως τοῦτο ἰσχύει κατὰ πρῶτον λόγον διὰ τοὺς γονεὺς καὶ κατὰ δεύτερον διὰ τὸν διδασκάλον. Διότι οἱ γονεῖς εἶναι οἱ πρῶτοι ποῦ ἔρχονται εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὸ παιδί καὶ ἐπομένως ἀσκόνην πρωταρχικὴν ἐπίδρασιν. Δίδουν τὰς πρῶτας κατευθύνσεις, δημιουργοῦν τὰς πρῶτας συνθηεῖας, παρέχουν τὰς πρῶτας γνώσεις. Ὁ διδασκαλος ἔρχεται πολὺ ἀργότερον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τὸν ἐνὶ παραλήγειν ἔξακολουθεῖ νὰ ἐπιδρᾷ οἰοκλήνεια.

Διὰ τοῦτο ἡ ἐπίδρασις τοῦ διδασκάλου ἐπιτυγχάνεται μετὰ μεγαλύτερας δυσκολίας. Δὲν παραβλέπομεν βεβαίως καὶ τὴν θασκὴν ἀδυναμίαν τῆς οἰκογενείας — εἰδικώτερον τῆς ἑλληνικῆς οἰκογενείας — ἢ ὁποῖα πηγάζει ἀπὸ τὸ πολὺ χαμηλὸν μορφωτικὸν ἐπίπεδόν της. Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς πάντως πρέπει νὰ ἔχη κανεὶς ἔν' ὄψιν του τὰ ἔξης:

Ὁ διὰ διαφόρους λόγους ἐκφοβισμὸς τῶν παιδιοῦν πρέπει νὰ καταργηθῇ ἢ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ — νὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατόν. Εἰδικώτερον ἢ ἀπλῆ τῆς τιμωρίας ὡς καὶ ἡ ἰδέα ἢ τιμωρία εἶναι ἀναγκαῖον ὄχι μόνον νὰ περιορισθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ μορφοποιηθῇ ἀνάλογως τῆς ἰδιοσυγκρασίας, τῶν ψυχολογικῶν δεδομένων τοῦ παιδιοῦ καὶ συμφωνήσῃ πρὸς τὰς περιστάσεις τῆς παιδαγωγικῆς ψυχολογίας.

Ὅταν τὸ παιδί γνωρίσῃ ἐκ τῶν προτέρων ὅτι τὸ παράπτῳ του δὲν θὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ τῆς τιμωρίας, ἀλλὰ θὰ τῆς τῆς κατανόσεως τῶν γονέων του ἢ τοῦ διδασκάλου του, τότε δὲν θὰ καταφύγῃ εἰς τὸ ψεύδος, ἀλλὰ θαρρετᾷ θὰ ὀμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν. Ὅσοι μετὰ τὸν καιρὸν δὲ συνθίσθῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ θὰ διαποτισθῇ ἀπὸ εἰλικρινῆ — μόνιμον — διάθεσιν.

Ἡ πτάσις μᾶς ἐξ ἄλλου, ἢ συμπερι-

φορὰ μᾶς γενικώτερον καὶ ὡς γονέων καὶ ὡς διδασκάλων πρέπει νὰ ἐξελλίξῃ ἀπὸ εἰλικρινῆτος. Τὸ καθεστὴ πῶς λέγεται ἂς ἐξηγητῆ τὴν ἀλήθειαν εἴτε ἀπευθύνεται εἰς τὸ παιδί, εἴτε εἰς ἄλλο πρόσωπον — παρουσία τοῦ παιδιοῦ.

Εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀπορίας τοῦ, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς ἀποκαλοῦμενας ἀδιακρίτους, ἂς ἀπαντήσῃν ἀψευδῶς.

Ὅταν τὸ παιδί διαπιστώσῃ τὴν ἀπειριόσιστον δικὴν μῆ ἐλικρινῆσαν, θὰ βελήσῃ νὰ μᾶς μιμηθῇ καὶ θὰ δύνηθῃ μετὰ περισσοτέρων ἐνκόλιαν νὰ καταλήθῃ τὸν περιωρὸν τοῦ ψεύδους, ὅταν ἔρθῃ εἰς δύσκολον θέσιν.

Ἡ ἀντιμετώπισις τῶν ψευδῶν τῶν προερχομένων ἐκ τοῦ σιναισθηματος τῆς μειονεξικότητος σπορίζεται εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ τοῦτου τοῦ μειονεξικῶν σιναισθηματος. Δι' ἰρεῖνης μᾶς ἢ ἐν ἀνάγκῃ διὰ τῆς βοηθείας εἰδικῶν λατρῶν ἀνευρίσκωμεν τὴν προέλευσιν τῆς ψυχικῆς αὐτῆς ἀνωμαλίας καὶ διὰ κατὰλλήλων μέτρον (ἐνθαρροῖσεις, ἐπιδείξεως ἐμπιστοσύνης, στοργῆς κ.λ.) ἀμβλύνομεν τὴν πειστικὴν ἐπίδρασιν του. Ὁ ἐμφατικὸς ἔπαινος, ἢ σκόπιμος μετᾶσθσις μῆς μικρᾶς ἔστω ἐπιτυχίας του, ἢ ἀνάθεσις ἐργασίαν σχετικῶν πρὸς τὸ ἰδιαιτέρον ἐνδιαιρέσιν του καὶ τὸσα ἄλλα παρόμοια παρέχουν θετικὴν βοήθειαν.

Διὰ τὰ φανταστικὰ ψεύδη πρέπει ἀπ' ἑνὸς νὰ ἐλαττώσωμεν τὰς μυθώδεις διηγήσεις μᾶς, προκειμένου νὰ ἀποφύγωμεν τὰς χυμαιώδεις ἐντυπώσεις καὶ τὴν ἔξαρσιν τῆς φαντασίας του, ἀπ' ἑτέρου δὲ νὰ τὸ δημιουργήσωμεν πραγματικὰ ἐνδιαιρέσιν. Μεγάλων σημασίαν ἔδω ἔχει ἡ παρατηρητικὴ ἰκανότης τοῦ παιδιοῦ. Διὰ νοηθεσίαν καὶ ὑποδείξεων δυνάμεθα νὰ βοηθήσωμεν τὸ παιδί νὰ παρατηρῇ μετὰ προσοχῆν καὶ νὰ ἀποβλήθῃ τὰ παρατηρηθέντα μετὰ ἀκριβείαν. Εἰς τὴν σχολικὴν ἐργασίαν πολὺ βοηθοῦν πρὸς τοῦτο ὀρισμένα μαθήματα: Φυσικὴ ἱστορία, ἱστορία, χειροτεχνία, γυμναστικὴ.

Ἡ προσπαθεία μᾶς πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ ἀκόμη καὶ εἰς τὰ ψεύδη τὰ ὁποῖα ἀποδέχονται εἰς τὴν δημιουργίαν ψυχολογικῆς ἀτμοσφαιρας. Ἄς ἐπιδοξώσωμεν νὰ μιμηθῇ καὶ αὐτὸν ἢ χρῆσις ἔνεκα τοῦ κινδύνου τῆς ἐλξεως.

Θὰ τελειώσωμεν μετὰ τὴν πλευρᾶν τῆς σχολικῆς ἐργασίας καὶ ζωῆς ποῦ ἡ πραγματικότης ἢ ὄχι ἢ θεωρία της ἐφαπτεται τοῦ παιδιοῦ ψεύδους:

Αἱ κατ' ὄκλον ἐργασίας (προπαρασκευαστικαῖς, ἐμπειρικαῖς κ.λ.) ποῦ ἀνατίθενται εἰς τὸν μαθητὴν ἂς μὴν εἶναι ὅστε ὑπερόχου εἰς ποσότητα, ὅστε δύσκολα. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνώμεν πῶς τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν σημερινῶν ἑλλήνων μαθητῶν — ἰδίως τῆς ὑπαιθρου — στερεοῖται καὶ τὸν στοιχειωδέστερον μέσον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τούτων ἐργασίαν. Ὅχι μόνον τὸ ἰδιαιτέρον δωμάτιον μετὰ τὴν βιβλιοθήκην ἔλλειπον, ἀλλὰ καὶ τὸ πρόχειρον τραπέζι μετὰ τὴν καρέκλαν ἀκόμη.

Ἡ ἐλαστικότης, τὸ μέτρον καὶ ἡ κατανόσις ἂς συνοδεύουν τὴν συμπεριφορᾶν μᾶς ἔναντι των καὶ ὅταν εἶναι ἀμελεῖς, ἀπειθαρχοῦ, ἀτακτοῦ. Βασικὸς στόχος μᾶς ἂς εἶναι ἡ τόνωσις τῆς ἀξιοπρεπέας τῶν καὶ τοῦ σιναισθηματος τῆς ἀσφαλείας. Θὰ ὀμιλήσωμεν περὶ ὀλοκληρωμένης ἐπιτυχίας μόνον ἂν φθάσῃ τὸ παιδί εἰς τὸ σημείον νὰ θεωρῇ τὸ ψεύδος ὡς ἀνανόρηαν καὶ ἐντροπήν. Νὰ χαρακτηρίζῃ τὸ καθεστὴ πῶς περιέχει ψεύδος ὡς ἀνυπόφορον.

Κι ἂς μὴ ξεχνώμεν πῶς ἡ διαρκῆς σιναεργασία σχολείου καὶ οἰκογενείας ἐπαβάλλεται ἀπολύτως. Ἡ συνεχῆς ἐπαφὴ γονέων καὶ διδασκάλων θὰ ἀποκαλύψῃ ἀνώστωτος πτυχᾶς τὸ θεματοῦ καὶ θὰ βοηθῆσῃ εἰς τὴν ἐξέρεσιν τῶν ἐνδεικνυμένων ἐκᾶστοτε λύσεων.

ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΡΩΓΗΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚ ΤΟΥ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ

γ) Το ανώτερον παρατιθέμενον ύψος βοηθήματος αφορά εις τους υποχωρούντας της ύπηρεσίας, ως έλλείθη, με πληρη συντάξιμα (35η έτη. Εάν ο ασφαλισμένος άνιχη ες μίαν των ειδικών αναφερομένων ως άνω περιπτώσεων β', γ' και δ' της παύσης. Β' το βοηθήματα τούτου είναι διάφορον δι' έκαστην περίπτωσην του ως άνω καθοριζομένου και ποικίλλει τόσον από πλειούς έτους, όσον και από πλειούς υποχρεώσεων του έναντι του Ταμείου. Ειδικότερον: 1) διά τους άνήκοντας εις την β' περίπτωσην το βοηθήμα τούτων ανέρχεται εις τα 30)100 της συντάξεως της αναλογούσης εις 25ετή συντάξιμον ύπηρεσίαν επί 20)35 ενεργών συμμετοχών εις Ταμείον, άπαιλασομένων πάσης υποχρεώσεως έναντι του Ταμείου. 2) Διά τους άνήκοντας εις την γ' περίπτωσην το βοηθήμα τούτων είναι το αυτό ως άνω, μη άπαιλασομένων, όμως, των υποχρεώσεων των έναντι του Ταμείου και 3) διά τους της δ' περιπτώσεως και έφ' όσον έχουσι συνολικην ύπηρεσίαν 10-15 ετών το βοηθήμα τούτων ίσοῦται προς τα 30)100 της συντάξεως των της αναλογούσης εις 25ετή συντάξιμον ύπηρεσίαν επί τόσα τριακιοσιτά πέμπτα, όσα είναι τά έτη της συνολικής των ύπηρεσίας, άπαιλασομένων και τούτων πάσης υποχρεώσεως έναντι του Ταμείου, έφ' όσον, όμως, έχουσαν ύπηρεσίαν 15-20 ετών δικαιούται του αυτού ως και οι της προηγούμενης περιπτώσεως βοηθήματος, υποχρεομένων, όμως, εις την έξοφλήσει των προς το Ταμείον υποχρεώσεων των επί τη καταβολή μεουμένου ασφαλιστροῦ. Έν περιπτώσει θανάτου του ασφαλισμένου ή του βοηθηματούχου του άνήκοντος εις

μίαν των ως άνω αναφερομένων περιοριστικώς περιπτώσεων (β', γ' και δ'), το δικαιούμενον ή λαμβανόμενον επί αυτού βοηθήμα μεταβιβάζεται εις το άκέραιον εις τους κληρονόμους τούτου. Σημειώθητα ενταῦθα ότι δεν όφιλταται περιορισμός, όσον αφορά εις το παρά του Ταμείου παρεχόμενον ανώτατον ύψος βοηθήματος, αντίθετως θεσπίεται κατώτατον όριον τούτου, ανερχόμενον εις 100 δοχ. διά τους άμέσως ήσφαλισμένους και εις 75 δοχ. διά τους δικαιούχους (κληρονόμους) εκ μεταβιβάσεως, εν περιπτώσει θανάτου τούτων.

Γ' Υποχρεώσεις ήσφαλισμένων προς λήψιν βοηθήματος

Έκαστος ήσφαλισμένος όμα τη έξόδω του εκ της ύπηρεσίας υποχρεούται εις την έξαγοράν προϋπηρεσίας διανυθείσης προς της Ιδρύσεως του Ταμείου (23-8-1952) μέχρι 20 το πολύ κατ' ανώτατον όριον ετών. Η τοιαῦτη έξαγορά καλείται πλασματική ασφάλισος και συνπολογίζεται εις την ύφισταμένην αντίστοιχον ενεργών τοιαῦτην, την διανυθείσαν μετά την ίδρυσην του Ταμείου.

Η τοιαῦτη θεσπιζομένη ίσοχρέωσις του ήσφαλισμένου άποσκοπεί εις την συμπλήρωσιν παρ' αυτού των έλλειπόντων ετών εκ της πραγματικής (ενεργού) ασφαλισέως του, προς λήψην πλήρους μηνιαίου βοηθήματος, όπερ, ως προείρηται, παρέχεται μετά 35ετή ασφάλισιν εις το Ταμείον. Π.χ. Εάν εις ήσφαλισμένους άπεχώρησε της ύπηρεσίας κατά τον μήνα Αύγουστον 1962, έχει πραγματικήν ασφάλισιν 10 ετών (Αύγουστος 1952 - Αύγουστος 1962), υποχρεούται δε εις την έξαγοράν μέ-

χους έτέρων 20 (έφ' όσον έχη τόσον προϋπηρεσίαν, άλλως έξαγοράζει τόσα όσα τά έτη της προϋπηρεσίας του), όποτε το βοηθήμα τούτου ίσοῦται προς τα 30)100 της συντάξεώς του επί 35) 35 συμμετοχών εις την ασφάλισιν του Ταμείου. Οι άποχωρούντες σημερον της ύπηρεσίας έχουσι 15ετή πραγματικήν συμμετοχήν, (1952-1967) έξαγοράζουν δε και έτερα 20 έτη, όποτε οῦτοι είναι δικαιούχοι πλήρους μηνιαίου βοηθήματος, ίσοῦμένου προς τα 30)100 της συντάξεώς των.

Η τοιαῦτη έξαγορά γίνεται βάσει των άποδοχών ός έχει ο ήσφαλισμένος κατά των τελευταίων μήνα προ της άποχωρήσεώς του εκ της ύπηρεσίας, λαμβανόμενων έξ αὐτῶν μόνον των έξης επί μέρους στοιχείων και οὔχι του συνόλου τούτων, ήτοι: βασικό μισθοῦ, επιδόματος πολυετίας και επιδόματος εύδοκίμου παραμονής (τριετιών). Το άθροισμα τούτων πολλαπλασιζόμενον επί τά έτη έξαγοράς (20) και επί ποσοστόν 2 επί τοις εκατόν, δίδει το σύνολον της υποχρεώσεως του ήσφαλισμένου έναντι του Ταμείου. Η τοιαῦτη υποχρέωσις είναι έξοφλήσια ως έξης: Τό 1)3 ταῦτης παρακαταείτα άμέσως εκ του δικαιούμενου παρὰ του Ταμείου Προνοίας έφ' άπαξ βοηθήματος του ήσφαλισμένου και έφ' όσον οῦτος έχη συνολικην ύπηρεσίαν άνω των 30 ετών, άλλως παρακαταείτα τό 1/2 ταῦτης, τό υπόλοιπα δε 2)3 ή 1/2 διά τους έχοντας ύπηρεσίαν κάτω των 30 ετών παρακαταείτται διά όσοσον εκ του δικαιούμενου μηνιαίου βοηθήματος (έξήμωνα ίσαι μηνιαία όδοσει). Σημειώθητω ότι ή τοιαῦτη έξαγορά είναι άτοκος.

Δ' Υποβλητέα δικαιολογητικά προς λήψιν βοηθήματος

Διά την έγγραφην του ήσφαλισμένου εις το Μητροφόν των βοηθηματούχων του Ταμείου και διά την λήψην παρ' αυτού του δικαιούμενου βοηθήματος του, είναι άπαραίτητος ή προσκόμισις των έξης δικαιολογητικῶν: α) Αιτήσεως περί έγγραφης του και χορηγήσεως βοηθήματος, β) αντίγραφον έπαισημῶς της περί κανονισμοῦ συντάξεώς του εκδιδόμενης σχετικής Πράξεως του 'Ελεγκτικού Συνεδρίου και γ) θεβαίωσεως του εκκαθαριστοῦ των άποδοχῶν του περιλαμβανούσης: 1) τὰς άποδοχὰς αὐτοῦ κατά τον μήνα της παρατήσεώς του άναλυτικῶς, 2) τὰς ἐπ' αὐτῶν άναλογούσας και ενεργουμένας τακτικῶς και έκτάκτους μηνιαίας κρατήσεις, 3) την έναρξιν και λήξιν των τριμήνων άποδοχῶν του εν περιπτώσει λήψεώς των και 4) την παρατήρησιν μέχρι ποῦ μὴνός ἐγένετο επί των άποδοχῶν αὐτοῦ κότερου λόγω δανείου, εν ή περιπτώσει έχει τόχη οὔτος δανείου παρὰ του Ταμείου.

(Συνεχίζεται)

**ΔΙΣΚΟΙ
ΣΕΡΕΝΑΛΙΑ**

ΑΙΟΛΟΥ 102 ΧΑΥΤΕΙΑ 130

ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ
Στίχοι: Μ. ΚΟΛΟΚΥΒΑ
Μουσική: Μ.
ΚΑΡΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Τραγουδι
Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΜΑΣ

ΑΙΟΛΟΥ 102 (ΧΑΥΤΕΙΑ)
Τηλ. 319-066

Πρώτη έκτέλεσις ἐγένετο εις την αθήουσαν: ΠΑΛΛΑΣ, προς τιμήν του πρωθυπουργού μας κ. Γεωργ. Παπαδοπούλου και των μελών της 'Εθν. Κυβερνήσεως, υπό της χορωδίας Σπουδαστών της Μαρσαλείου Παιδ. 'Ακαδημίας.

Εις την χορωδιαν μας συμμετέχουν 70 άτομα. Εις την Β' όβην του δίσκου: ΛΕΥΤΕΡΙΑ, μουσική: 'Αρίων, στίχοι: Ν. Λέφα.

'Ο δίσκος άποστέλλεται ταχυδρομικῶς επί αντικαταβολή, αντί δραχ. 35.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ συμφώνως τῷ Νόμῳ ΕΚΔΟΤΗΣ Διδασκ. 'Ομοσπονδία 'Ελλάδος Ξενοφώντος 15α - 'Αθήναι Προϊστάμενος Τυπογραφείου Νικ. Κουκάς Δαρδανελλίων 5 - Περιστέρι

ΕΠΙΣΙΣ ΚΑΤΑΒΑΛΩΤΙΚΟΝ ΣΥΜΕΤΟΜΟΝ ΔΗΜ. ΥΠΑΛΛΗΛΟΝ (Σ.Η.Ε.)

Γραφεία: Βουλής 4 Τηλ. 234.121 - Πρατήρια: Βουλής 4 Τηλ. 228.502

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Κύριοι Συνάδελφοι,

Από του έτους 1943, αναστήθη ή 'Ένωσις Καταναλωτικῶν Συνεταιρισμῶν Δημοσίων Υπαλλήλων, ήτις χρηματοδοτήθεισα υπό της Τραπεζής 'Ελλάδος, ἐγγυήσει του 'Ελληνικού Δημοσίου, διατηρεί τά κάτωθι πρατήρια εις την δόδον Βουλής 4 (έντος της στοάς).

1. Καμηριῶν 'Ελληνικῶν — 'Αγγλικῶν.
2. Γυναικείων ὑφαμάτων.
3. Ειδῶν προκός — Έπιπλώσεων.
4. Έσπορώχων άνδρικῶν — γυναικείων — παιδικῶν.
5. Έστοίμων ένδυμάτων.
6. 'Γαλικῶν και οικιακῆς χρήσεως.
7. 'Ηλεκτρικῶν ειδῶν — Ραδιοφῶνων.
8. Ειδῶν ὑποδήσεως.
9. 'Υποκαμίσεων — πλεκτῶν.
10. Πρατήριον παιδικῶν βαπτιστικῶν και ειδῶν γάμου.
11. Πρατήριον γυναικείων ένδυμάτων του γνωστοῦ και πλέον συγχρονισμένου οἴκου MODES CALBARI, δόδον Βουλής 5.

Εις τά πρατήρια ταῦτα, άτινα είναι εμπλουτισμένα δι' εμπροκειμάτων ήλεγμένης ποιότητος, άρίστης διαλογῆς, εις μεγάλας ποικιλίας και εις τιμὰς άουαναγνίστους, δύνανται νά έξυπηρετηθῶσι, άπαντες οι Δημόσιοι Υπάλληλοι.

α) Διά διατακτικῶν μὲν: Δι' 20 15νθημέρων δόσεων δι' άπαντα τά είδη της, πλην ήλεκτρικῶν συσκευῶν, αίτινες διατίθενται εις 30 15νθημέρους δόσεις, έφ' όσον ή αξία των, συνολικῶς ανέρχεται από 2001 - 4000 δοχ., και εις 48 15νθημέρους, έφ' όσον ή αξία των συνολικῶς υπερβαίνει τά 4.000 δοχ.

β) Τοις μετρητοῖς δέ: Διά προσθέτου έκπτώσεως, επί των ήδη χαμηλῶν τιμῶν μας, 16%, 20% και 25% άναστοίχως.

'Εκ της Διοικήσεως

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΖΑΒΡΑΣ
Δικηγόρος
Συνταξιοδοτικός Σύμβουλος
'Οδός Ξενοφώντος 15Α
3ος όροφος Γραφείον 18
Τηλ. 221-312 (6-8 μ.μ.)
'Αθήναι Τ.Τ. 118

Παρακαλοῦνται θερμά οι κ. κ. Διδάσκαλοι που έκράτησαν τὸν πίνακα τοῦ
ΕΝΙΣΙΟΥ ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΟΥ
όπως μου ἐμβάσουν τὸ αντίτιμόν του.
Εἰς προσεχῆ έκδοσιν θὰ συναποσταλή και ὁ νέος πίναξ συντάξεων.
Α. ΤΣΙΛΙΟΥΚΑ
Πανεπιστημίου 42
'Αθήναι (143)

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΝΤ. ΚΟΝΙΔΙΤΣΙΩΤΟΥ
Διδάκτορος της Φιλοσοφίας
'Υποδιευθυντοῦ Παιδαγωγικής 'Ακαδημίας 'Αρσακείου Ψυχικού
Η ΝΕΩΤΕΡΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ
ΚΑΙ Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΥΤΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΣΧΕΣΙΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΑΙ νεότερα άντιλήψεις περί σχολείου και παιδιοῦ. ΑΙ σύγχρονοι 'Ανθρωπολογίαι. ΑΙ περί αὐτενεργείας άντιλήψεις εις την προεπιστημονικην Παιδαγωγικην από της αρχαιότητος. Η επιστημονική Παιδαγωγική έναντι της αρχῆς της αὐτενεργείας από του 'Ερβάρτου μέχρι σημερον. ΑΙ προϋποθέσεις της αρχῆς της αὐτενεργείας. Παιδαγωγική ατμόσφαιρα και ατμόσφαιρα αὐτενεργείας. 'Αγωγή προς αὐτενεργείαν. Πορεία διδασκαλίας, κατά μάθημα και αὐτενεργεία. Αὐτενεργεία και άγωγή. 'Ανθρωπισμός, πρότυπα άγωγῆς και αὐτενεργείας.
'Η τελευταία λέξις της Νεωτέρας Παιδαγωγικῆς υπό το φῶς της προσωπικῆς διδακτικῆς έμπερίας.
Μόλις έξεδόθη και κυκλοφορεῖται. Σελίδες 330-Τιμή Δρχ. 150 — Κεντρική πώλησις: ΙΩ. ΣΙΔΕΡΗΣ Σταδίου 44 'Αθήναι.
Τηλ. 229-638. 'Απόδ. Νο 355-

ΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΜΑΣ

940.518.000 ΔΡΑΧΜΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΝ

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ύψους 994.019.000 δραχμών θα διατεθούν εκ του έφεινου προγράμματος Δημοσίων Έπενδύσεων διά την επίταχυσιν της οικονομικής και κοινωνικής αναπτύξεως της χώρας, ανακούψωσεν ο ύπουργος Συντισμοσού κ. Ν. Μακαρέζος. Αί πιστώσεις ατται θεωρούνται κατ' έξοχην παραγωγικαί, διότι αποβλέπουσιν εις την άνωψωσιν της μορφωτικής στάθμης της χώρας. Έκ του άνωτέρω ποσού, 53.501.000 δραχμαί θα διατεθούν διά την κατάρτισιν μελετών, τό δέ υπόλοιπον (940.518.000 δραχμαί) θα διατεθώ διά την άκτέλειον έργων των διαφόρων σχολικών βαθμίδων.

Διά την Στοιχειώδη Έκκαίδευσιν διατίθενται εν συνόλω 189.741.000 δραχμών, εκ των οποίων 176.203.000 δραχμαί κυρίως προς άνέγερσιν και έξοφλισμόν Δημ. Σχολείων εις τας έπαρχιακάς πόλεις και χωρία και 13.538.000 δραχμαί διά μελέτας μέσφ του Όργανισμοσού Σχολικών Κτιρίων.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΠΡΟΣ ΜΙΜΗΣΙΝ

Κατά την νύκτα της 3ης πρόσ της 7ην Φεβρουαρίου έ.έ., εν ώρα σφοδρατής θυέλλης, τό Αμερικανικόν Άντιτορπιλικόν ΒΑΘΗE προσήραξεν έξωθι του λιμενοβραχίονος της Ρόδου και τό πλήρωμα έπέθη έλαστικών λέμβων, ίνα διαπεραιωθώ εις την άκτήν. Λόγφ των πελωρίων κυμάτων, αί λέμβοί παρσεύθησαν και τελικώς έρρίφθησαν εις την άμμώδη άκτήν έξωθι του ξενοδοχείου των Ρόδων. Οί ναυαγοί ήβυάτουσιν, λόγω του ψύχους, της βροχής και των κυμάτων, να θράσουσιν και ήσαν σχεδόν ήμισθαις.

Μεταξύ των πρώτων προστρεζάντων και παρασχόντων βοήθειαν, ήτο ο σπουδαστής της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ρόδου Καλλιαντζάρου Νομικός, όστις, τυγχάνων και θεινός κολυμβητής, έρρίπτετο επί των κυμάτων και άπέσπα εκ τούτων τους παγιδευμένους ναυαγούς.

Πολλάκις διετράξε σσαρωτάτον κίνδυνον της ζωής του, παρασφόμενος υπό των κυμάτων, αλλά δέν έγκατέλειψ τό σωτήριον έργον του. Έν συνεχεία, μετέφερε τους ναυαγούς εις τό παρακείμενον ξενοδοχείον.

Είς εν διάλεμμα, ειδοποίησε τους συσπουδαστάς του Παύλου Βύρωνα, Καραφυλλάκην Ίω., Μπαρμπαν Μιχ. και Έλευθερίου Χρ., οτινιες προθύμως προσέτρεξαν διά την έπιχείρησιν διασώσεως, παραμειναντες μέχρι της 2ας μεταμεσονυκτίου ώρας. Άρκεταί δεκάδες ναυτών διεσώθησαν διά των ενεργειών των άνωτέρω σπουδαστών, πρωτοστατούντος του Καλλιαντζάρου Νομ., σώσαντος εκ θαλάου πνιγμού τέσσαρας ναυτικούς, εν ος και ο εκ Φιλιππών ΑΝΤΟΜΙΟ CALANG, ή των 28, πατήρ τριών τέκνων.

Η πράξις ατή των σπουδαστών της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ρόδου, αύριανών διδασκάλων, υπέροχος εις αύτοουσίαν και αύταπάρησιν, τιμή και συγκριεί πάσαν έλληνικην ψυχήν. Συγγαίροντες θερμάς τους άνωτέρω σπουδαστάς διά την ηρωικήν πράξιν των, εύχόμεθα, όπως τό ευγενές και άξιον πάσης έλέαρσεως παράδειγμα των μιμηθούσιν πάντες εις παρομοίας περιπτώσεις.

Η ΕΝΩΣΙΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Άνασυγκροτηθείσα ή Διοικήσις της Ένώσεως Έπιθεωρητών Στοιχ. Έκπ. Έλλάδος άπετέλεσθη εκ των κάτωθι: Παναγ. Γαλιώτου, Προέδρου Βασ. Παπαστεφάνου, Άντιπρόεδρου Κων. Καρούσου, Γεν. Γραμματέως Θρασ. Πολυχρονούσου, Ταμίου Πέτρ. Κατοργύρη, Μέλους.

ΕΙΣΦΟΡΑΙ ΥΠΕΡ ΣΕΙΣΜΟΛΗΠΤΩΝ

Η συνάδελφος του Δημ. Σχολ. Λακύθρας Κεφαλληνίας κ. Χαρίκλεια Μιχαλιτσιάνου μάς άπέστειλε 1000 δραχμάς ύπέρ των συνάδελφων της νήσου του Αγίου Εύστρατίου. Τό ποσόν εξαχυρομήθη έξ ήμών εις τόν Πρόεδρον του Διδασκαλικού Συλλόγου ή ήμου ίνα διαθήσθ τοϋτο καταλλήλως.

ΔΩΡΕΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

Πληροφορούμεθα εκ Καστανίας Σάμου οτι, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου κ. Ίωάννης, άπέστειλε προς τό δημοτικόν Σχολείον Καστανίας Σάμου οσθατόν χρηματικόν ποσόν, ώς και Ικατών αριθμόν βιβλίων, προς δημιουργίαν βιβλιοθήκης «ΝΕΩΝ» επιδείξας διά μίαν εισοτή φοράν τας εσπόχους ποιμαντορικάς του άνεργείας και τό ψυχικόν αύτοϋ μεγαλείον.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ

Διδάσκαλοι και Νηπιαγωγοί Έκπαιδευτικής περιφέρειας Έλασσόνης έκφράζουν προς τόν μετατεθέντα εις Γ' περιφέρειαν Άθηνών έξαιρετον Έπιθεωρητήν των και ύπεροχον άνθρωπον κ. Παναγιώτην Καρπούζαν θερμάς εύχαριστίας, διότι κατά τό διάστημα της 9ετούς, εν τή περιφέρειά, ύπηρεσίας του έπέδειξεν προς αυτούς και τά προβλήματα των (ύπηρεσιακά, άτομικά) κατανόησιν, συμπάρσασα, άγάπην και τού εύχοντα ύγιειν, άτομικην και οικογενειακην εύτυχίαν.

Προσεί δέ διαβεβαιούσιν, οτι αι παρασχεθείσα άδηγία και ύποδείξεις του, επί τή θέσει των άκαταλύτων άρχων του Έλληνοχριστιανικού πολιτισμοσού και τού πνεύματος της Έθνικής Έπασπασέσεως της 21ης Απριλίου θα παραμείνουσιν ζωηραί εις την μήνιμν των και θα άποτελούν τόν γνώμονα εις την ένάσκησιν του ύψηλοϋ των λειτουργήματος.

ΖΗΤΕΙ ΑΜΟΙΒΙΑΙΝ ΜΕΤΑΘΕΣΙΝ

Διδάσκαλος, ύπηρετών εις Γ' περιφ. Χανίων, ζητεί άμοιβίαν μεταθεσιν με συνάδελφον, ύπηρετούσιν εις μίαν των Έκπ)κων περιφερειών των Νομών Θεο)νίκης ή Πέλλης. Άπαραίτητος όρος ή ύπαρξις τακτικής συγκοινωνίας με Θεο)νικην. Γράψατε: Γεώργ. Σταματάκη, δ)λον, Άσφενδελέ - Σελλίνου - Χανίων.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΦΟΡΕΙΩΝ

Η Σχολική Έφορεία του Δημοτ. Σχολείου Τετραλόφου εύχαριστεί θερμάς και άνακηρύσσει δωρητήν του Σχολείου τόν Ίατρον Όρσστην Κωνσταντινίδην διά την δωρεάν μίας βιβλιοθήκης και ένός φαρμακείου.

Η Σχολική Έφορεία του Δημοσίου Νηπιαγωγείου Αμαλιάδος εύχαριστεί θερμάς τό Συμβούλιον του Ραδιοφωνικού Σταθμοϋ Αμαλιάδος διά την δωρεάν χορηγήσιν προς τό Σχολείον ένός μεταλλικού γραφείου και ένός καθίσματος.

Η Σχολική Έφορεία του Δημοτ. Σχολείου Μεγαλοβρύσου - Αγίας Λαρίσης άνακηρύσσει δωρητήν του Σχολείου τόν έξ Αγίας Δέμνηστον Διδάσκαλον Αποστόλον Μπαλάφραν, καταλλήλως διά διαθήκης του χρηματικόν ποσόν (6.000) δρχ. διά την άπονομήν βραβείων εις τούς κατ' έτος άριστεύοντασ μαθητάς των δύο άνωτέρων τάξεων του Σχολείου.

Η Σχολική Έφορεία του Δημοτ. Σχολείου Σκοπής - Μαντινείας έκφράζει τας εύχαριστίας και την εύγνωμοσύνην της προς τούς έν Αμερικη πατριώτασ: Ανδρέαν Γεωργέλον, Θεόδ. Αράπαλην, Παύλον Παναγιώταρον, Ίω. Γεωργέλον, Ίω. Γεωργέλον ή Σιαλήν, Παναγ. Γεωργέλον, Αντ. Γεωργέλον και Παν. Γεωργέλον διά την έξ 660 δολαρίων προσφοράν των προς άγασιν διδακτικών και ψυχαγωγικών όργάνων διά τούς μαθητάς του σχολείου, σχολικόϋ κινηματογράφου, κινηματογραφικής μηχανής λήψεως, μαγνητοφώνου, γραφομηχανής και άνακηρύσσει αυτούς δωρητάς του σχολείου.

Όσοσώς, έκφράζει τας εύχαριστίας της προς τόν Μιχ. Σαασαρίνην, γεωπόνον παρφ τή Α.Τ.Ε. Τριπόλεως, διά την δωρεάν του εις τό σχολείον μίας πλήρους σειράς του Νεωτέρου Έγκυκλοπαιδικού Λεξικού «ΗΛΙΟΥ» εκ 18 τόμων και άλλων 12 μορφωτικών βιβλίων, άνακηρύσσοϋσα αυτόν δωρητήν του σχολείου.

Η Σχολική Έφορεία του Δημοτ. Σχολείου Πέτρας εύχαριστεί και άνακηρύσσει δωρητήν του Σχολείου τόν Ίωάννην Πετριδίην, εκ Γραβενιτίου, όμογενή έξ Αμερικής, διά την δωρεάν προς τό Σχολείον 10.000 δρχ. δι' άποπεράτωσιν του ήμιτελοϋ διδακτηρίου και 2.500 δρχ. διά την προμήθειαν όμοιοχρώμων μαθητικών στολών διά τούς μαθητάς του Σχολείου και τού τοιαούτου Αγίας Παρασκευής - Πέτρας.

Διδάσκαλοι και μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Αγίας Κυριακής - Παραμυθίας έκφράζουσιν τας θερμάς εύχαριστίας των προς τό διδακτικόν προσωπικόν και τούς μαθητάς του Δημοτ. Σχολείου Κεντρικού Φαλήρου, Δ' Περιφ. Άθηνών, διά την άποστολήν 27 βεμάτων με ειδη σημαντικής αξίας.

Η Σχολική Έφορεία του Δημοτ. Σχολείου Βραϊλας - Φωκίδος εύχαριστεί: α) Τόν «Σύλλογον των έν Αθήναις Βραϊλιωτών» διά την δωρεάν μίας επίσημου σημαίας με β) όλων των έξαρτημάτων της και β) την Κοινότητα Βραϊλας διά την δωρεάν της Παιδικής Έγκυκλοπαιδείας «ο σύμβουλος των νέων» και διαφόρων σχολικών ειδών, αξίας 1000 δρχ.

Η Σχολική Έφορεία του Δημοτ. Σχολείου Πούλιανης - Αναλήμωσ - Τριχωνίδος Έκπαιδ. Περιφ. Μεσολογγίου έκφράζει τας εύχαριστίας της προς τόν έν Αθήναις όμοχώριον Μιχ. Σταθόπουλον, διά την κατ' έτος και έφ' όρου ζωής άποστολήν 500 δρχ. προς τό Σχολείον, διά θράψουσιν του πρώτου εις ήθος και έπίδοσιν μαθητού ή μαθητριάς, άνακηρύσσοϋσα αυτόν δωρητήν του Σχολείου.

Η Σχολική Έφορεία του Δημοτ. Σχολείου Ν. Γιαννιτσούς - Φθιώτιδος εύχαριστεί και άνακηρύσσει δωρητήν του Σχολείου τόν «Σύλλογον Γιαννιτσιωτών Άθηνών - Πειραιώς», διά την δωρεάν προς τό Σχολείον 38 βιβλίων.

Η Σχολική Έφορεία του Δημοτ. Σχολείου Χιλομοδίου - Κορινθίας έκφράζει τας εύχαριστίας της προς τόν Μιχ. Τατάκη και την αύξυον του Δεσποιναν διά την δωρεάν των προς τό Σχολείον 3.000 δρχ. εις μνήμην του άποθιώσαντος πατρός των διδασκάλου Σταύρου Λελέκου.

Η Σχολική Έφορεία του Νηπιαγωγείου Πωγωνιανής έκφράζει τας εύχαριστίας της προς: α) την Δ)νοιαν Κριστικόν Λογείον διά την άποστολήν 10.000 δρχ. προς επίπλωσιν του νεκτιστοϋ Νηπιαγωγείου και β) τόν Δ)γνην του 5ου Δημοτ. Σχολείου Καλλιθέας - Άθηνών διά την άποστολήν 9 βεμάτων Ιματισμοϋ και γραφικής όλης διά τά νήπια.

Ο Διδασκαλικός Σύλλογος Δράμας έξέδωκε ψήφισμα επί τού θανάτου της Δ)σσης Σιγγίβου - Μακρή Εύγενίας.

Οί διδάσκαλοι, γονείς και κηδεμόνες των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου Ποντοπρακλείας - Παιονίας εύχαριστοϋ: α) την Χ.Φ.Ε. Α' Τμήμα (Ακαδημία 45), διά την προς τούς μαθητάς προσφοράν πλουσίων δώρων και γραφικής όλης κατά τας έορτάς των Χριστουγέννων και β) τόν Έμ. Στεφανίδην, τραπεζικόν υπάλληλον, διά την προσφοράν του εις άπόρους μαθητάς ειδών Ιματισμοϋ, παιχνιδιών και βιβλίων προς πλουτισμόν της Σχολικής βιβλιοθήκης.